

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évtolyam 236. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Hétfő, 1928 október hó 15.

Az erdélyi magyarság fantasztikus tragédiái megelevenedtek ma Udvarhelyen

A kamatpolitika, állatkivitel, tőkeszegénység rémei a Magyar Párt közgazdasági szakosztályának ülésén Szabó Károly (Nagyvárad) követeli a Magyar Pénzügyi Központ felállítását Dr. Leitner Mihály szenzációs beszédében kijelenti, hogy nincsenek magyar pénzügyi intézetek!

Székelyudvarhely, október 13. (Kiküldött munkatársunktól.)

Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztályának gyűlése ma reggel 9 órakor kezdődött meg Gyárfás Elemér elnökleite alatt általános érdeklődés közepette, a párttagokat új helyiségében. Először maga Gyárfás tartja meg előadását „A pénz stabilizációja, a külföldi kölcsön, a külföldi hitelek, s ezek befolyása gazdasági helyzetünkre, s a pénzügyi válságra” címen.

GYÁRFÁS ELEMÉR JAVASLATA.

Gyárfás bevezető szavaiban visszatért a két évvel ezelőtti Gyergyószentmiklóson lezajlott nagygyűlés határozataira, s a következőket mondja:

— Két év előtt Gyergyószentmiklóson tartott nagygyűlésünk javaslatomra pénzügyi téren az alábbiakban fejezte ki álláspontunkat és kívánságainkat: „1. Kívánjuk a lej stabilizációját, a lej árfolyamával való spekuláció megszüntetését, s a végleges szakítást azzal a politikával, mely a lej árfolyamát aranyparitásra akarja felemelni.

2. Kívánjuk pénzügyi megszüntetését, s az ország legális hitelkérelmének a jegybank által való kielégítését, teljes kereskedelmi fedezet ellenében nyújtandó visszleszámlázási hitel által.

3. Kívánjuk a túrhelytelenül magas kamatláb leszállítását, s mindazon korlátozások megszüntetését, melyek az olcsó külföldi tőkének Romániában való elhelyezkedését akadályozzák.

4. Kívánjuk és teljes energiával követeljük a hadikölcsönkötvények beváltását.”

Ezután a fenti követelés részletes taglalására tér át, amelynek konklúzióját teljesen összefoglalja az általa beterjesztett következő határozati javaslatot:

1. Megállapítjuk, hogy az események mindenben igazolták azt az álláspontunkat, mellyel a revalorizációs ábrándokat eliteltük, s a gazdasági válság egyetlen megoldásaként a lej stabilizációját, s ennek érdekében nagyobb külföldi kölcsön felvételét jelöltük meg. Elégtétellel vesszük tudomásul, hogy a kormány e követeléseinket ma már saját programjának vallja, de követeljük, hogy ezt az elvileg vallott programponthoz mielőbb valósítsa is meg, minthogy csak ettől várhatjuk Erdély gazdasági és pénzügyi válságának orvoslását.

2. A leghatározottabban elítéljük azokat a kormányintézkedéseket, melyek az ország hitelét tönkretették a külföldön. Követeljük, hogy e hibákat a kormány reparálja, helyezze hatályon kívül a külföldi tőke ellen bevezetett összes barátságtalan intézkedéseket, s közállapotaink szánálása által tegye lehetővé, hogy az olcsó külföldi tőke nálunk szívesen elhelyezkedjék.

3. Követeljük, hogy a kormány az állam kötelezettségeinek nem csak a külföldön, hanem saját állampolgáraival szemben is tegyen eleget fenntartás nélkül, s ennek keretében gondoskodjék az Erdélyben kihelyezett hadikölcsönkötvények méltányos beváltásáról.

4. A leghatározottabban elítéljük és helytelenítjük a Banca Națională eddigi követett hitel- és kamatpolitikáját, mellyel a legális kereskedelmi hitelg-

nyek honorálása elől elzárkózott, s ezáltal elősegítette, hogy a piac szükségleteinek fedezésére elégtelen pénzkészletek kamatlába elviselhetetlen magasra emelkedjék és sajnálattal állapítjuk meg, hogy a Banca Națională e szűkkeblű eljárással most sem szakított, noha az őt ebben eddig korlátozó 1925 május 25-iki egyezmény az 1928 júliusi parlamenti ülésszakban hatályon kívül helyeztetett.

5. Meg kell állapítanunk, hogy az az igazságtalan és mostoha elbánás, melyben a Banca Națională a hitelek kiosztásánál a kisebbségi intézeteket részesítette, érezhetően ma sem javult, sőt ezen intézetek ma még súlyosabb helyzetbe jutottak emiatt, hogy a Banca Națională — kamatlábmaximálás ürügye alatt — valósággal megfosztotta őket a nagybankok részéről eddig élvezett hitelektől is.

Szabó Károly Magyar Pénzügyi Központot követel

Gyárfás előadása után, amelyet nagy figyelemmel hallgattak meg, felolvassák Szabó Károly (Nagyvárad) átiratát, aki felterjesztésében követeli, hogy

Magyar Pénzügyi Központot állítsanak fel külföldi kölcsönök előkészítése céljából s a Bankszindikátust kötelezzék, hogy ezt az akciót segítse.

Szabó hangsúlyozza, hogy amennyiben a kormány a külföldi kölcsön igénybevétele ellen akadályokat gördítene, akkor fontolják meg, mint végső lehetőséget, a Népszövetségnél való panasztétel lehetőségét is.

Gyárfás kéri, hogy ezt a javaslatot kapcsolják az ő indítványához, majd dr. Csiby Andor (Gyergyószentmiklós) „A székelyföldi közbirtokosságok szervezése” címen tart előadást és elmondja, hogy milyen súlyos a gazdasági helyzet Erdélyben. A magas kamatok tönkretették a népet és a megnyilvánuló antipátiát még fokozták a sajtóközlemények. Kijelenti, hogy biznak a vezetőségben, de azonnali segítséget kérnek, mert a nyári jelentéktelen kamatleszállítás még nem menti meg a székely népet, amelynél élet-halál kérdése lett a kamatprobléma. Halálos krízisben volt a székely nép s ez következményeiben a magyar pénzügyi intézetek helyzetét is megrendítheti, amelyek visszleszámlázási hitel nélkül kénytelenek megküzdeni a Székelyföldre bevonult tőkeerős szász intézetekkel.

Utána Gombos Benő (Kolozsvár) határozati javaslatot terjeszt elő arról, hogy a nagygyűlés szólítsa fel a kormányt az állami tar-

tozások fizetésére s a pártvezetőség járjon az ügyben közbe, mert komoly vállalatokat súlyos tragédiák fenyegetnek. Gyárfás Elemér ezt a javaslatot egyes vállalatok szomorú példájával illusztrálja.

Balogh Elek előadó beszéde

A következő szónok dr. Balogh Elek, tor-dai bankigazgató és kamarai képviselő, a bankkérdés előadója. Fejtegeti, hogy a magyar pénzügyi intézeteknek együtt kell működniük a magyar társadalmi és kulturális szervezetekkel. A Magyar Párt erkölcsileg kötelezheti is őket arra. A romániai magyarság a legnagyobb szegénységgel küzd, nyugati értelemben szinte hihetetlen az a tőkeszegénység, ami nálunk uralkodik s ezért igazságtalannak itéli azt a vádat, hogy a magyarságot a magas bankkamatok teszik tönkre, mert az állatkivitel és az export egyéb problémái az igazi tragédiák, nem pedig a kamatteher. Helytelen dolog a szász bankokra hivatkozni, mert azok békében is olcsóbbak voltak, mint a magyar intézetek. Igazi eredményeket csak a taekarékossági program keretében lehet elérni. Kifejti, hogy 30-40 év alatt egy egyszerű munkás is félretehet 200-300 ezer lejt (?) s így proletárból kispolgárrá válhatik. Tá-mogatni kell a községi hitelszervezeteket s egy központi szervet kell létesíteni, ahová a bankok szokásos évi jótékonyági adományait juttassák, hogy azok el ne forgácsolódjanak. Elismeri, hogy a szász bankok tisztá nyereségük 10 százalékát adják közcélra s hogy ezt a magyar bankoknak is meg kellene csinálniuk.

Majd a következő határozati javaslatot nyújtja be:

1. Feltétlenül szükséges a magyar pénzügyi intézetek és a magyar társadalmi és kulturális szervek együttműködése.

2. Közérdekű ügyeket csak a Magyar Párt elnökségének való bejelentés után lehessen nyilvánosságra hozni.

3. A községi hitelszervezetek támogatása.

4. A pénzügyi intézetek szállítsák le a kamatot s támogassák az iparos és gazdáköröket hosszulejáratu kölcsönökkel.

5. A Magyar Párt utasítsa összes szerveit takarékosági akcióra.

6. Utasítsa a magyar bankokat, hogy tiszta nyereségük bizonyos százalékát fizessék be a bankszindikátushoz, hogy az ossza ki magyar célokra.

Balogh után Vend Manó (Arad) a nyug-dijások tragédiáját ismerteti, Siklód István (Bethlenfalva) a bankok és a közbirtokosságok kulturális kötelezettségeiről beszél, dr. Elekes Dénes a hitelszervezetek támogatását követeli olyanképpen, hogy erre a Magyar Párt teljes erkölcsi súlyával kötelezze a magyar pénzügyi intézeteket.

Folytatása a 7-ik oldalon.

MAI SZÁMUNK 12 OLDAL

HÁBORUS CINIZMUS

*

Ugy emlékszem, 1915 őszén történt a galíciai fronton. Már vagy két hónapja nem fordult elő nagyobb ütközet, és a közben beérkezett mentőszázadokkal megszűnt nemcsak a rajvonal megszálltságának addigi gyérsége, hanem még bizonyos tulzsufolttság is bekövetkezett, úgyhogy voltak bakák, akiknek nem jutott lőrés, vagy ahogyan mondták: „kilövés” a srappell-tetős árkokban. Ezekre a „lógósokra” persze jobban rájárt a rud, mint a többiekre menázi-osztás idején nekik kellett posztot állaniok, a drótsövények között.

Egy este éppen vacsorázás alatt, az egyik ilyen „lógós” fejsebet kapott a posztján s mire behozták, el is szállt belőle a lélek. Szakaszbeli pajtásai és földijei hoszasan és fájdalmasan parentálták, míg egyszer csak rájuk nem forrmedt a szakaszvezetőjük:

— Haggyátok már, no, isz ugyse vót neki-je kilüvése!

Azóta ebben a kiszólásban foglalódott össze számomra az a kétségbeejtő, borzalmas cinizmus, amelyet a világmészárlás pszichéje az Emberrel és az emberi élettel szemben kifejlesztett. Ez jut mindig eszembe, valahányszor arról olvasok, vagy hallok, hogy volt ám nemesítő hatása is a háborúnak, mert teret adott az egyéni bátorság, hősiesség és leleménység számos esetben bámulatraméltó eredményesülésének.

De nemcsak tíz éve lesz, hogy megszűnt az esztelen tömeggyilkosság s ugy-e, újabban mégis csak akadtak biztató jelei annak, hogy cinizmusa is lassan a múlté lesz.

Tagadhatatlan végtére, hogy figyelmünk általában ismét a magasabb emberi eszmények felé fordult, keressük újból a nemeset és szépet s lelkesedünk érzelmű világunk szublimálásának minden törekvéseért.

A háborus cinizmus, sivárlelkűség az Emberrel szemben — sose áltassuk magunkat! ennek ellenére tovább produkálja magát, Tessék csak idehallgatni.

Az országszerte dühöngő csoportbiztosítási lázban mindennapos csetként fordult elő, hogy olyanok, akiknek családi, vagy ismeretségi körében nem akadt három-négy hónapos halott-jelölt, idegenektől béreltek ilyeneket. A nyerdő száz, helyesebben csak hetvenöt-ezer lejből tíz-huszezer lejnyi jutalmat fogadtak a valószínű halottjelölt szerencsés családjának, ha megengedte, hogy arra tippeljenek, illetőleg azt biztosítsák. S ez a spekuláció az emberi életre korántsem ment titokban; a biztosítottak legtöbbje tudta, hogy neki három hónap múlva ajánlatos meghalnia, ha nem akarja kitenni magát azok állandó szemrehányásának, akik belehelyezték a bizalmukat. De megtörtént emellett egy még megdöbbentőbb és egyenesen a hamiskártyázással azonos értelmű eset is. Az, hogy egy kórház főápolónője egyik betegének, egy öreg munkásnak az életére kötött biztosítást, Minden tünet arra mutatott ugyanis, hogy a páciens éppen az előírás három hónap lejártával fog megérni a tulvilági boldogságra. A biztosítás tárgya azonban nem igazodott pontosan a biztosító feltételeihez s két héttel a három hónap lejártja előtt, amikor az ápolónő már régen lefizette a belépési 1200 lejt és ezzel szemben majdnem a markában érezte a hetvenötezret, haldokolni kezdett. Nosza, munkába vették, hogy két-három hétig még tartsák benne a lelket. Állandóan injekciózták, meg is operálták párszor a szerencsétlent, de hiába, nem kért többet a filantropia gondoskodásából. Mert nem érdekből, ó nem, hanem tisztán emberbaráti szeretetből akarták meghoszabbitani értékes életét, Talán használhatott volna még a társadalomnak, — mondták. Hátha még habozott volna a terminusig, mekkora gonddal ápolták volna agyon! Az ördögbe is, ezeknek a biztosítottaknak nem lehetett már más feladatuk és létjogosultáguk az életben, mint hogy valóra váltsák a hozzájuk fűzött reményeket, hogy pontosan a három hónap elteltével szépen távozzanak a balfenekén.

Vagy egy távolabbról vett, de egyidejű

másik dokumentuma az emberiesség cinikus semmibevevésének. Éppen most olvastam, hogy Londonban az állami ítéletvégrehajtó, népszerűen mondva hóhér tollából könyv jelent meg az akasztás művészetéről. A Handbook on Hanging by Charles Duff. — Az akasztás kézikönyve, írta Döff Károly. Kitűnik ebből a jellegzetes szakmunkából, hogy a hóhérnak valóságos zseninek kell lennie művészetében, ha a törvényes előírások betartása mellett eleget kíván tenni az emberségesség minél gyorsabb halált elváró követelményeinek is. Nem minden nyak egyforma, kérem. A testalkat, a testsúly, izomzat, csontváz és nyakbőrség alapos megismerésén kívül tisztában kell lennie a jó hóhérnak áldozata

egész egyéniségével, és természetével, hogy éppen a megfelelő hosszúságúra szabja a köteleket és éppen a megkívánt „súlyesztést” alkalmazza.

— A gerincoszlop kettétörése az ideál, a melyre törekedni kell, — oktat professzoros képpel és hivatása méltóságának teljes tudatában Mr. Charles Duff.

A cinizmus, amely mindent, életet és embert „smafu”-nak vesz s amelyről hajlandók vagyunk azt hinni, hogy csak a háboru mocsarából nőtt ki és táplálkozott, tovább üzi hát megszegyenítő orgiáit. Vajjon tényleg emelkedik-e a színvonalunk az emberiesség tekintetében? — Jean.

A magyar képviselők nem vehetnek részt a parlament megnyitásán

Az ünnepies megnyitó programja

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A kormány ma állította össze a parlament megnyitásának ünnepies programját. Hétfőn délelőtt 11 órakor a pátriárchián Te Deum lesz, melyen a kormány összes tagjain kívül résztvesznek a kulturális, politikai és gazdasági élet előkelőségei. Negyed tizenkét órakor megnyitják a kamarát, ahová először a diplomáciai testület vonul be s az elnöki emelvényrel szemben levő elsőemeleti nagypáholyt tölti meg. A szenátorok és képviselők az első padsorokat töltik meg s félkörben körülvesszik az emelvényt. Fél-tizenkét órakor a királyi palotából diszszázad kíséretében megindul a „cor-

tegi”, a királyi menet s 101 ágyulövés hangjai közepette vonul fel a képviselőházba, ahová a régensek a kormány kíséretében pontosan 12 órakor lépnek be.

A trónbeszédet Miklós herceg fogja felolvasni s ezután azonnal kezdetét veszi a parlament „munkája”.

A magyar képviselők az udvarhelyi nagygyűlés miatt nem vehetnek részt a megnyitó ülésen,

de kedden már jelen lesznek a felirati vitánál.

A fogorvosok országos szövetsége a fogtechnikusok működése ellen tiltakozó memorandumot nyújtott be a kormányhoz

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A fogorvosok országos szövetsége tegnap memorandumot nyújtott be az egészségügyi miniszteriumhoz, melyben tiltakozik az ellen, hogy sok technikus a közönség megtevésztésével orvosi praxist üz. A memorandum kifejti, hogy szigorú ellenőrzésre van szükség s ezzel kapcsolatos kívánságait hat pontban foglalják össze:

1. Tegyük köze azoknak a technikusoknak a névsorát, akiknek megvan a „licentia practica”-juk s akiknek a bizottság megengedte a szabad működést
2. Közzéjék azok névsorát, akiket a bizottság visszavetett s ezeknek műhelyeit a bizottság azonnal zárja be.
3. Állandóan ellenőrizzenek minden tech-

nikusi és fogorvosi laboratóriumot nehogy azokban technikusok engedély nélkül szájbán dolgozhassanak.

4. Azonnal zárjanak be minden műhelyt, melyek az összes szükséges engedélyek nélkül dolgoznak.

5. Hatóságilag tiltsák be azoknak a címeknek technikusok által való használatát, melyek mint például: medic dentis, medic stomatolog stb.

6. A bukaresti és jassii egyetemeken állítsanak fel stomatológiai fakultást, hogy így lehetővé tegyék a laikus technikusok működését.

Erre a memorandumra értesülésünk szerint a technikusok egyesülete ellenmemorandummal fog felelni.

Prágában hatósági intézkedésre beszüntették az összes építkezéseket

Tegnap éjjel újból összeomlott egy épülő ház

Prága. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A keddi borzalmas házbeomlás katasztrófája még mindig a legnagyobb izgalomban tartja Prága lakosságát. Most már minden kétséget kizárólag megállapítható, hogy az építkezési szerencsétlenséget nem a véletlen okozta, hanem az építési vállalkozók kapzsisága.

A mentési munkálatok még mindig megszakítás nélkül folynak. Több száz katona dolgozik a romok és törmelékek eltakarításán, hogy minél hamarabb eljuthassanak a pincébe, ahol még élő emberek lehetnek. Két oldalról folynak a furási munkálatok.

A prágai rendőrigazgatóság jelentése szerint

a katasztrófa alkalmával három járókelő lelte a halálát, akik között van egy nyolcéves kis leányka is.

Tegnap délután három újabb holttestet húztak ki a romok alól, egy építőmestert, aki fulladás által halt meg, egy szerelőnek teljesen szétlapított tetemét és egy kőművesmestert, akinek testrészei valóságos kocsonyává voltak zuzva.

A felszínre hozott áldozatok temetése Prága város költségére történik. Vasárnap közös gyászszertartás mellett fogják az áldozatokat eitemetni.

Még egy épülőfélben levő ház beomlott.

Prágából érkezett jelentés szerint hivatalos közlemény jelent meg arról, hogy a csütörtökről péntekre virradó éjszakán a Lieben negyedben is egy újonnan épülő ház összeomlott. Erről a katasztrófáról még hiányoznak a részletek.

Eddig 36 hullát ástak ki.

A prágai rendőrigazgatóság hivatalos jelentés szerint eddig az első összeomlott ház romjai alól harminchat hullát ástak ki, amelyek közül huszonkilencet agnoszkáltak.

A hivatalos jelentés közli azt is, hogy csütörtökön este két épülőfélben levő ház három hatalmas repedést kapott.

Betiltották az összes prágai építkezéseket.

Prágai jelentés szerint Baxa főpolgármester a tegnapi második házbeomlás után

az összes prágai építkezések folytatását betiltotta.

Az építkezéseknek mindaddig szünetelni kell, míg a városi szakértők felül nem vizsgálják valamennyit.



Női-kabát kelme és trico-costüm újdonságok!

CZINK & VERZAR

DIVATÜZLETÉBEN BRASSÓ

Kolostor és Weisz Mihály-u. sarok

Milyen része volt Stelian Popescu igazságügyminiszternek a Varjassy-féle papirpanamában

Ismét napirendre került a Varjassy által gründolt panama r.-t. ügye

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) Hét éve annak, hogy a Varjassy-féle panama nyilvánosságra került. Ez a panama, mely annak idején hetekig foglalkoztatta a közép-európai sajtót, ma újra a bukaresti politikai körök érdeklődésének középpontjába került. Varjassy Lajos, aki a hét év előtti papirpanama értelmű szerzője volt, annak idején, a panama könnyebb lebonyolítása érdekében részvénytársaságot gründolt és természetesen igyekezett e részvénytársaság igazgatósági tagjaként oly befolyásos embereket összeszedni, akik segédkeztek neki a panama végrehajtásában. Varjassy a befolyásos emberek között elsősorban is Stelian Popescu — a mostani kormány igazságügyminiszterére gondolt. Stelian Popescu, ma a támadások keresztütlében áll, a Dimineata című lap már hetek óta jelenteti meg hasábjain az igazságügyminisztert támadó cikkeket. A kamara alelnöke szinte nap-nap után hozza nyilvánosságra azokat a nyílt leveleket, melyekben a legsúlyosabb vádakkal illeti az igazságügyminisztert és így előre várható volt, hogy újból felszínre fognak kerülni a Varjassy-féle papirpanama adatai is.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, MELY A PANAMA CÉLJAIRA ALAKUL

A Monitorul Oficial 1920 november 5-iki számában a 6141-ik oldalon jelent meg a Hartia nevű részvénytársaság megalakulásáról szóló hivatalos jegyzőkönyv. A részvénytársaság igazgatósági tagjai a hivatalos lap szerint a következők voltak:

1. Stelian Popescu, képviselő, az Universul Igazgatója.
2. Dr. Varjassy Lajos ügyvéd, volt miniszter.
3. Simpson Mihai, volt szenátor, ügyvéd.
4. Calciurescu Ilie képviselő, ügyvéd.
5. Dr. C. Manea ügyvéd.
6. Miklós Gyula.
7. Aslan M. tábornok szenátor.

A részvénytársaság céljait az alapítók a Monitorul Oficialban, a következőkben fektették le:

„A Hartia részvénytársaság azon célból alakult, hogy kielégítse az ország papírszükségletét külföldi papír behozatalával és ezenkívül a részvénytársaság gondoskodik egy celuloze és papírgyár felállításáról.”

Az alapító okmány szerint, melyet a hét év előtti Monitorul Oficial teljes egészében leközöl, a részvénytársaság igazgatósági tagjait évről-évre a részvényesek választják, azonban az első négy évben a fentebb említett igazgatósági tagok vezetik a részvénytársaság ügymenetét.

A Hartia részvénytársaság megalakulása után szerződést kötött az állammal 660 vagon újságpapír beszállítására. E szerződés aláírásakor született meg az első nagy román panama. Nekünk erdélyi magyaroknak szomorú büszkeségünk, hogy a papirpanama az Aradról elszármazott Varjassy Lajos nevéhez fűződik és még az sem nyújthat vizsgálatot részünkre, hogy a Hartia R. T. igazgatósági tagjai között Varjassy Lajos neve — Stelian Popescu, a mostani igazságügyminiszter után következik. A Hartia R. T. pompás szerződést kötött az állammal, a papír kiútját majdnem 12 lejért adták el az államnak, amikor a papír akkori ára alig haladta meg a 7 lejt. De a Hartia részvénytársaságnak olyan pompás összeköttetései voltak, hogy senki sem tette fel akkor azt az egyszerű kérdést, hogy miért kellett az államnak a Hartia részvénytársaságon keresztül beszerezni a papírt, a mikor a külföldi papírgyárak egyszerű távlati rendelkezésre hét lejes áron bármennyi papírt is küldtek volna Bukarestbe. A Hartia R. T.-nak sikerült 360 vagon papírt leszállítani és az árdifferencia több mint husz millió lejt jövedelmezett a részvénytársaságnak.

A részvénytársaságnak bámulatosan jó összeköttetései voltak az akkori Averescu kormányhoz és Varjassy Lajos az első papírvagonok leszállítása után megbízást kapott az Averescu kormánytól, hogy egy Bukarestben megjelenő magyar nyelvű napilapot alakítson és pár nap múlva már megjelent a Bukaresti Magyar Hírlap. Varjassy válogatta össze a lap szerkesztőségét és szomorú elégtétellel állapíthatta meg, hogy a szerkesztősége pompásan dolgozott, mivel a lap szerkesztőségi tagjai voltak azok, akik első ízben rántották le a leplet — a husz millió panamáról. Ma, amikor szinte napirenden vannak a százmillió, sőt a több milliárdos panamák, már nem érezzük át, hogy akkor hét év előtt mit jelentett e husz millió panama kirobbanása. A hatjegyű milliós számjegynek még lenyűgöző ereje volt, a pénz elértéktelenedésére még senki sem gondolt és a husz millió papirpanama leleplezése óriási, szinte európai szenzációvá nőtte ki magát.

Ma már objektíven megállapíthatjuk, hogy ez a papirpanama volt az, mely idő előtt elsodorra az első Averescu kormányt és a liberálisok, akik Averescutól átvették a kormányt, legelőször is felbontották a Hartia részvénytársasággal kötött szerződést, nem reflektáltak a 660 vagonból még hátralevő 300 vagon

papír leszállítására. És ugyanez a bünvádi eljárást indítottak a Hartia részvénytársaság vezetősége ellen. Egyelőre tanuként becsitálták Averescu tábornokot, mint annak a kormánynak az elnökét, mely a szerződést e részvénytársasággal megkötötte, ugyancsak kihallgatták Gogát és a részvénytársaság többi igazgatósági tagjait is, napokon keresztül megjelentek az ügyészség irodájában. Néhány hétig az érdeklődés kellős közepébe került a Hartia R. T., azután az ügy lassan elaludt. Jöttek más érdekesebb események, nagyobb panamák és az apró, husz millió papirpanamáról teljesen meg is feledkeztek volna, ha véletlenül elő nem kerül az a hét éves Monitorul Oficial, mely annak idején a Hartia R. T. alakulási jegyzőkönyvét, az igazgatósági tagok névsorával együtt

A németek nevében Hans Ottó Röth jelent be a kormánynak, hogy a népszövetség elé mennek, ha nem teljesítik kéréseiket

A szászok képviselőivel már közölték a kisebbségi statutum tartalmát

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) Brandsch Rudolf elnöklete alatt megtartott szász gyűlés után, különös érdeklődéssel várta az ország minden kisebbségi csoportja a szász néptanács gyűlését. Ez a gyűlés volt hivatva arra, hogy véglegesen döntsön a németek új politikai magatartásáról.

Hans Ottó Röth, a német parlamenti csoport elnöke nagy politikai expozé tartott és részletesen beszámolt a szász kisebbségi politikai harcáról. Elmondta, hogy a németek már hónapokkal ezelőtt benyújtották a kormánynak egy memorandum formájában kívánásaikat. Ez a memorandum 24 pontban sorolja fel a német kisebbségi követeléseket. Bratianu még júniusban megígérte, hogy őszel elintézik a német kisebbség követeléseit és ezert Hans Ottó Röth szerint meg kell várni, hogy vajjon a kormány most elegendő ígéreteinek és csak azután lehet szó arról, hogy a németek Genfben menjenek panaszaikkal.

A szász néptanács egyhangulag elfogadta Hans Ottó Röth ajánlatát és elhatározta, hogy

hogyan tudtára adják a kormánynak a következőket:

A szász néptanács megegyezés teljes komolysággal és nyomatékkal felkéri a kormányt, hogy teljesítse kötelességét a német néppel szemben.

A kormánynak írásban felterjesztett memorandumban nincs szó arról, hogy abban az esetben, ha a kormány nem teljesíthetné a németek követelését, akkor milyen állapontot fognak a németek elfoglalni, azonban teljesen megbízható helyről nyert értesülésünk szerint

a szász néptanács megbízta Hans Ottó Röth elnököt, hogy adja a kormány tudtára, hogy abban az esetben, ha ez az utolsó kérésük is eredménytelen maradna, úgy a németek el vannak szánva arra, hogy Genfben viszik panaszaikat.

November elsején összeszámlálják a bérlőket

Ötvenezer lej büntetést kap az, aki hamis adatot diktál be, vagy nem állítja ki a kérdőívet

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) Az igazságügyminisztérium elhatározta, hogy az ország 18 nagy városában összeszámlálja mindazokat, akik bérelt lakásban laknak. A minisztérium e célból kérdőíveket készített el, mely a következő kérdéseket tartalmazza:

1. A bérlő neve. Pontos megnevezése a bérelt helyiségeknek, vagy épületnek.
2. Hány szobából áll a bérelt helyiség, ebből hány szobában laknak és mennyi helyiség szolgál egyéb célokra. (Üzlet, raktár, műhely, stb.)
3. Pontos felsorolása azon személyeknek, akik a bérelt helyiségekben laknak?
4. Mennyi a lakbér?
5. Az érvényben levő lakbértörvény szerint a bérelt helyiségeért még a régi lakbért fizeti-e a bérlő?

Ezt a kérdőívet nem csupán a privát feleknek kell kiállítani, hanem az összes részvénytársaságoknak, egyesületeknek, sőt az állami hivataloknak is, ha bérelt lakásban, vagy épületben laknak.

A kérdőívet a kerületi rendőrség útján fogják szétosztani, még pedig az őszi költözködési terminus után és a bérlők november 1 és 30 közötti időben a kitöltött kérdőívet kötelesek a kerületi rendőrségekhez visszaadni.

Az, aki a kérdőívet nem tölti ki, vagy pedig hamis adatot ír bele, szász lejtől ötvenezer lejig terjedő pénzbüntetésre ítélik.

A bérlők összeszámlálását a következő városokban fogják csak megtartani.

Bukarest, Brassó, Arad, Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmár, Marosvásárhely, Nagyszeben, Temesvár, Galac, Braila, Konstanca, Jasi, Craiova, Floresti, Cetatea-Alba, Kisenev, Csernovitz.

Az igazságügyminisztériumnak az a célja, hogy pontosan ismerje a bérlők helyzetét az egész országban.

ban. Ugyanis a lakbértörvény jövő év április 23-án lejár és ezen időpontig a minisztérium tisztába akar jönni azzal, hogy elegendő lakás van-e az országban, és veszély nélkül fel lehet-e szabadítani az összes lakásokat.

A minisztérium akciójával egyidőben intézkedés történt arra nézve is, hogy beszerezzék a pontos adatokat az utolsó tíz esztendő alatt épített új épületekről.

BÜNTETŐ RENDELKEZÉSEK.

A bérlők népszámlálásával kapcsolatban egyébként büntető rendelkezéseket is léptettek életbe, melyek a következők:

1. Akik nem adják be a számláló lapot, elvesztik esetleges olesőbb szerződésükkel kapcsolatos jogait, s 1000—50.000 lej pénzbüntetéssel sújtják.
2. Akik hamis adatokat jelentenek be, 1000—100.000 lej pénzbüntetéssel és 1—15 napi fogházzal büntetnek.

A miniszterelnök és a bukaresti magyar követ tanácskoztak az optánsügyben

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A Cuvantul jelentése szerint Bratianu Vintila miniszterelnök tegnap magához kérte a magyar követet, akivel hosszasan tanácskozott az optánsperrel összefüggő kérdésekről. A megbeszélések során elhatározták, hogy a két kormány kiküldöttjei értekezletet csak november 1-én kezdik meg, még pedig a Cuvantul szerint valószínűleg Prágában. — Párisi jelentés szerint a Petit Journal azt a hírt közli, hogy a magyar kormány a tárgyalásokat el akarja halasztani.

A kormány farsangi tréfája a naturalizált polgárokkal

Százezrek a bizonytalanság örvényében

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) Az igazságügyminisztérium, — mint már röviden jeleztük, — néhány héttel ezelőtt értesítette az utlevél kiállító hatóságokat, hogy ezentúl a naturalizált polgárok részére nem szabad román utlevelet kiállítani és abban az esetben, ha a naturalizált polgárok közül valakinek halaszthatatlan és sürgős dolga van, a határokon túl, csak abban az esetben utazhatik külföldre, ha a régi, — a naturalizálás előtt birtokában volt, — külföldi utlevelet használja. Az igazságügyminiszteri intézkedésnek van még egy teljesen homályos rendelkezése is, amely szerint az ilyen naturalizált polgárokra nézve semmiféle hátrányt sem jelent az, ha a naturalizálás tíz esztendő várakozási ideje alatt, — idegen állam utlevelét használják.

Ezzel az intézkedéssel megkezdődött a naturalizált polgárok elleni hajszja. Idáig ugyanis a naturalizált polgárok minden különösebb nehézség nélkül román utlevelet tudtak maguknak szerezni és elintézhették külföldi sürgős családi, vagy üzleti ügyeiket.

Az új intézkedés szerint csak akkor utazhatnak külföldre, ha még érvényben van a régi utlevelük.

De azzal nem törődik az igazságügyminisztérium, hogy a naturalizálást kérő polgároknak, amikor az igazságügyminisztériumba beadják kérvényeiket, le kell mondaniuk minden más külföldi állampolgárságukról és ebben az esetben egyetlen külföldi állam sem fog utlevelet kiadni, vagy régi utlevelet meghosszabbítani. De ezenkívül az 1924-ben megszavazott Marzescu-féle állampolgársági törvény bevezető paragrafusában felsorolja azokat az eseteket, amikor a román állampolgár elveszíti állampolgárságát.

Ezek között elsőnek említi, hogy az az egyén, aki egy idegen állam utlevelét használja, elveszíti a román állampolgárságát.

Most már mi lesz a naturalizált polgárokkal? Nem jöhet-e később egy olyan intézkedés, hogy mindazon naturalizált polgárok, akik igénybe vették valamely külföldi állam utlevelét, az igénybevétel napjától újra kezdhetik a tíz évi várakozási időt?

Először megfosztották a naturalizált polgárokat azon lehetőségtől, hogy román utlevelet használhassanak. Ezzel kezdődött meg a hajszja és ezután minden kimélet nélkül arra kényszerítették a naturalizált polgárokat, hogy benyújtsák okmányaikat az idegenrevíziós kommissziók elé.

A munkaügyminisztériumból nyert értesítéseink szerint, az idegeneket felülvizsgáló bizottságok összegyűjtik a naturalizált polgárok okmányait és a belügyminisztérium utasítása alapján dolgozó állambiztonsági hivatalhoz teszik át, ellenőrzés végett. És ennél a hivatalnál az a felfogás uralkodik, hogy a naturalizált polgárnak semmivel sincs több joga, mint a most beérkezett idegennek.

Ez pedig egyet jelent azzal, hogy a most folyó idegen-revizio alkalmával

éppen úgy el kell hagyniuk az országot, mint a többi idegeneknek.

Külön elbírálás alá tartoznak az ugynevezett „heimatlos” polgárok, akik annyi idő óta tartózkodnak ebben az országban, hogy elvesztették a régi állampolgárságukat. Információink szerint a „heimatlos” polgárokkal szemben a most folyó revízió alkalmával méltányosan fognak lenni.

Ez a most folyó idegen-revizio újra rámutatott arra a fejtelenségre, ahogyan az állampolgársági ügyeket intézik. Az érvényben lévő állampolgársági törvény a felvetődött kérdések legnagyobb részére állapították meg, hogy a gyakorlatban ez a törvény teljesen csődöt mondott, naponta újabb és újabb állampolgársági problémák adódtak elő, amelyeket nem lehetett a törvény paragrafusai értelmében megoldani. És ennek dacára a kormány még mindig nem látta be annak szükségességét, hogy ezt az elavult, hiányos és hézagos törvényt revízió alá vegye. Idáig csupán az történt, hogy az állampolgársági ügyek intézését elvitték a belügyminisztériumból és áttették az igazságügyminisztériumba. Azonban ennek dacára, úgy a munkaügyi minisztérium, mint a belügyminisztérium alá tartozó állambiztonsági hivatal továbbra is fontos fórum minden állampolgársági kérdésben. Az állampolgársági törvény sürgős revíziójára van szükség. E revíziós törvénynek kell intézkedni a naturalizált polgárokról és mindazokról, akik kimaradtak az állampolgársági listákból.

UTÓSZEZON TIROLBAN

Irta: Márai Sándor

Talán nincs is szebb, mint így a zergékkel egyidejűleg érkezni meg valahová, ahonnan az emberek öt perccel előbb mentek el. Minden „egészen üres”, ahogy a hotelek meggyőződéssel mondják: üres például a tó, mert Loncsika nem fürdik benne, üres a park, mert a Generaldirektor nem horgászik benne, üresek a fenyvesek, mert Béla nem gyurja bennük Juliskát, üresek a vadregényes hegyek, mert Mia May nem áll eléjük premierplanban, üres az ég, mert Emil nem esküszik reá és üres a föld, mert Geza nem szórja tele szalámihejjal. Szó se róla, az egész vadregény, ami az ember és a föld összjátéka, üres így az ember nélkül aki visszament Bécsbe fogat húzni, vasutat ellenőrizni, húst nagyba vágni és szemet házhoz szállítani. A vacuum, ami a tájból így ember nélkül megmarad, csakugyan alkalmas arra, hogy társas lényekben felkelte a horror minden képzetét. Az egész üzem félárammal forog, a hegyek és a tó szinte helybenjárnak, visszavonulva a ködbe és homályba s tüntetnek azzal, hogy ilyen kevés számú publikum részére a nagy apparátust, — a napot, tavat, hegyet és fenyveseket — nem érdemes már üzemben tartani, a kiállítás nem birja el az üzemköltségeket. — A Schmittenhöhének például magának is több van. Aki ilyenkor jön, vagy aki még itt van, az mind összetartozik, mert az állapot a telep hangulatában valami átmenet a hajótörés és a turistaszerecsétlenségek között. Az ember úgy érzi magát, mint egy szakadékban, vagy egy sajkában a tengeren. A gráci zenetanárnő, aki, különös tekintettel az utószezon áráira, szembe jön a keskeny hegyi ösvényen s Dekobrárt viszi a hóna alatt, abban a tévhitben él, hogy a bemutatkozás egy mintócsónakban is kötelező. Ha tudná, mennyire nem kötelező! Fzt csak az angolok tudják ilyen tökéletesen, hogy nincs az a helyzet, szakadék, mentócsónak, vagy utószezon, ahol a közös spleen kötelezne idegen embereket a megismerkedésre.

A helység lassú és óvatos mozdulatokkal élni kezdi a maga életét. A parasztházról, ami a nyáron hotel volt, kiderül, hogy csakugyan parasztház, a műparasztról, aki festői viseletben adott illúziót Tirolról a magyaroknak, kiderül, hogy igazi paraszt, a tehénnek, bocik és bárányok, néhány hete még fehérített és mosott staffageai a tájnak, visszamennek közönséges és igazi tehénnek, bocinak és báránynak, sőt ökörnek és disznónak, a pünkösdi királyság befellegzett, a disznó az udvarokon tartatja szalonnás hátát a kés alá. A dialektus ritkábban, de kevésbé zeneien zeng a bennszülöttek szájában, nem veszik azt a fáradságot maguknak, hogy tirolisan beszéljenek, egyszerűen csak beszélnek. Az étlapról eltűnik a „boulet aux pruneaux” s marad helyette a szilvásgombóc. A „boeuf à la mode” helyett marad a Beinflisch. „A Sonnenaufgang am Grossglockner” helyett marad a Sauwetter. Az „unser Gast” helyett maradnak „die Paar Saufremden.” A postás nem köszön előre. A pincér visszament szabónak. A maitre d'hotel trágyát hord az istállójába. A hoteltulajdonos a farsztó nyár után elment valami rendes helyre nyaralni. Szombaton és vasárnap a kocsmák jodlító és festői tirolai népcsoportok helyett megtelnek fáradt és egykedvű parasztokkal, akiknek egy jodli készpénzért se röppen ki a torkukon. Az egész üzlet papucsokat húzott s házikabáthban sétál. Az „amerikai bárban”, ahol a buffet tükörlapját az összes nemzetek zászlói díszítik, a körösvos, a jegyző és a hentes tarokkoznak, a mixer egy hordó friss sört csapol és Billy's Original Jazz Band-je helyett érzékenyebb feltűnés nélkül visszatért az elek tromos zongora. A Hubert Grete eljegyezt magát a fess Tónival s a Schützenmusikkapitány pofaszakállas karmestere elmúlt pénteken véresre verte a feleségét, mert a töltött hurka beleit nem mosta ki rendesen. Az, amit az emberek szezonnak neveznek, elmúlt s az, amit az emberek életnek neveznek, beköszöntött.

Vannak makacs és rosszul nevelt vendégek, akik csak ülnek és maradnak, mikor már mindenki elment s a háziak szemérem nélkül ásitának s a cseléd már behozta a frissen elmosogatott poharakat, kezdi a szekrénybe rakni s a házigazda megemlíti, hogy holnap félhétkor van egy tárgyalása s a gyerekek már lefeküdtek. Így ül az ember az utószezonban, az az érzése, hogy mindenkit feszélyez, a háziak már szeretnének lefeküdni és megbeszélni egymás között, hogy mi volt? A kései vendég határozottan érzi, hogy zsenirozza a helyet. Többen szeretnének már a bennlakók közül nyugodtan meghalni s szép, körülményes és alapos temetéssel beköltözni a temetőbe, amit a nyáron nem tehettek meg feltűnés nélkül. Többen szeretnének feltűnés nélkül megszűlni. Enfin seul, mondja esténként a kondás, ha hazahajtja a kondát és a trafik kirakataiból beszedik a Vogue-ot s kiakasztják a Miesbacher Anzeiger-t.

Az ég és a táj olyan, mintha a kulisszákat eltolták volna. Az égből lelógnak a zsinórpádlás kötelei, a fenyvesben két álmos asszony söpör és vízesnyolcasokkal önti fel a port s a Grossglockneren egy álmos tűzoltó negyedlángra csavarja a napot. Még egy hét és Salzburg előtt leeresztik a vasfüggönyt.

Haza kell utazni.

Holnap megszűnik a Carpați-expressz

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A Carpați-expressz néven ismert villámvonat, amely tudvalevőleg néhány hete közlekedik Bukarest és Brassó között, holnap teszi meg utolsó útját. Ez a végső járat 14-én indul Bukarestből és 15-én tér vissza Brassóból a fővárosba.

A CFR azzal indokolja a beszüntetést, hogy a Carpați egyrészt csak nyaralóvonat volt, másrészt a Bukarest-Szatmár-i villámvonat, amely néhány nap múlva ugyanis megindul, feleslegessé teszi ezt a járatot.

A CFR is a vizumrendszer eltörlését óhajtja

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A CFR jasi kerületének vezérigazgatója, Micescu, ma memorandumot intézett a közlekedésügyi minisztériumhoz, amelyben kifejti, hogy Romániának a környező államokra vonatkozóan viszonzás alapon el kellene törölnie a vizumkönyvszert. Micescu ezt az indítványát azzal indokolja, hogy a CFR jövedelmeinek tekintélyes mértékben való fokozása csak így remélhető.

Jó házi koszt kapható

Rákossy penzió Sütő-u. 2.

Tisztelettelnek árendmáty

8600

Érettségire, középiskolai magánvizs-szevonással is a leggyorsabban készít elő a

ZSOLDOS tanintézet

BUDAPEST, VII. DOBÁNY-U. 31. Tel. 1-11-11-11-11

ASTRA APOLLÓ MOZGÓ

Vasárnap,
Hétfőn,
Kedden

A szezon legmulatságosabb filmje, az

Erő és szépség utján

lesz vetítve, A főszerepekben a két elválaszthatatlan vig cimbor: PAT és PATACHON

Ma, szombaton fut utoljára

A varázsló

Paul Wegenerrel

Vasárnap d. e. fél 11 órakor nagy ifjúsági előadás

Rin-Tin-Tin

„A nagy hó hőse”. A főszerepben RIN-TIN-TIN a csodakutys

URODONAL

és a köszvény

Az Urodonal legyőzi:

a csúzt
kőbántalmakat
köszvényt
érelmeszesedést

Urodonal valószínűs érvágásképpen
hat a hűgysavra. (Hűgysav és oxalsók.)

Chatelain telepek, Páris.



Orvosi vélemény:

Ha erős köszvénybántalmaknak URODONAL-t rendelünk, teljesen kímárának úgy a kellemetlen mellékhatások, amelyeket a salicilkészítményeknél tapasztalunk, mint a sokszor veszedelmes utókövetkezmények, amelyeket a Colchidin használatánál észrevehetünk. A fájdalom gyorsan enyhülnek és a rohamok időtartama sokszor feltűnően rövidül.

Dr. Morel F.

I. osztály főorvos,
a tengerészeti és gyarmati
kórházak volt orvosa.

SZAKJELENTÉSEK:

Orvosi akadémia, Páris, 1908. november 10-iki ülésén.

Tudományos akadémia, 1908. dec. 14-iki ülésén.

15 magas kitüntetés.

Kapható minden gyógyszerárban
és drogériában

— Mit cselekszel, barátom!
— Köszvényben szenvedsz és pálinkát iszol?...
— Légy nyugodt; utána néhány kanál URODONAL-t szedsz, ami azonnal rendbehozza a bajt.

Nagyromániai vezérképviselő: **STANDARD** drogéria București. Str. Zorilor 2.



**AMBROSI, FISCHER
& CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis**

ELISMERTEN

a legjobb román
szótár a Dr. David
György-féle nagy
kézi szótár.

Részenként több mint
24000 címszó tartalmaz. I. Román-Magyar rész 100. oldal; II. Magyar-Román rész 100. oldal; a két rész együttes kötetében 180. oldal; díszes félbőr-kötésben 240. oldal. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a
**BRASSOI LAPOK
KÖNYVOSZTALYA.**

Barbár brutalitások és közigazgatási terror jellemzték a prahovai választást

Sortűz, hajtóvadászat és bőrlőn a szabad választásokon

A „diadalmas” kormány bűnlajstroma a győzelem után

Bukarest. (A Brassói Lapok szerkesztőségétől.) A közérdeklődés homlokterében még mindig a Prahovában lezajlott megyei tanácsválasztás áll. A kormány győzelemistánsan fújja tovább a diadalmi kürtöt s a Viitorul öklömmel betűkkel harsonázza, hogy ime teljesen tiszta választás folyt le s a liberálisok mégis elsőnek futottak be a gigászi küzdelemben.

Liberális kormány és tiszta választás: egybehangolni és egymás mellett elképzelni teljesen lehetetlen ezt a két dolgot. Ilyenképpen tehát a prahovai választások sem lehettek tiszták. A nemzeti parasztpárt azonban még tovább megy s Pompiliu Joanitescu képviselő leszögezi, hogy a választás nemcsak tiszta nem volt, hanem egyenesen

**a barbár brutalitások és legdurvább
közigazgatási terror jegyében folytak
le.**

A nemzeti parasztpárt, hogy ezt a megálapítást bizonyítsa, idéz azokból a tiltakozásokból, melyeket a választás ellen a lupista, tehát nem kimondottan ellenzéki jelöltek nyújtottak be. Ime, néhány pont a kontesztációkból:

1. Luca Teodorescu lupista képviselőt és delegátusait Draganestiben bebörtönözték és csak a parasztlak energikus fellépésére bocsátották szabadon.

2. Ugyancsak Draganestiben a csendőrség sortűzre adott a szabad és tiszta választás dícsőségére.

3. Ugyanebben a választási központban a választás hajnalán bebörtönözték Nicolau és Jonescu ellenzéki megbízottakat, akiket a népszabadított ki.

4. Ciorani községben Preda őrmester és Nicolau ügyvéd ittas állapotban összeverték Petrescu nemzeti parasztpárti ügyvédet.

5. Berceni faluban a lakosságra valószínűs hajtóvadászatot rendeztek.

6. Az egész megyét törvényellenesen csendőrök szállották meg.

7. 85 ezer szavazóból csak 35 ezret engedtek lezavazni, a többiek nem kapták meg szavazócéduláikat. Így ellenzéki érzelmi falvakban egyetlen cédulát sem osztottak ki, tehát a „tiszta választáson” 85 ezer emberből 50 ezer nem gyakorolhatta jogait.

Tegnap nagy viharok közepette összeült a belgrádi képviselőház

Sándor király egy nyilatkozata ismét felborította a jugoszláv helyzetet

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Többnapos szünet után a szkupstina tegnap délután ismét összeült, azonban már az első tárgyalási napot is nagy viharok és botrányok szakították meg. Ugyanis Kokanovics, a szerb földmives-párt vezető politikusa kérdést intézett Korosec miniszterelnökhöz, hogy mi az oka a boszniahercegovinai választások késedelmeskedésének? Korosec azt felelte, hogy a késésnek közigazgatási okai vannak, mire a földmives képviselő kijelentette, hogy a

miniszterelnök hazudik.

Erre óriási botrány támadt s az ellenzék és a kormánypárt között rendkívüli botrányok játszódtak le. Végül az elnök Kokanovicsot a miniszterelnök megsértéséért rendreutasította. Egyébként az ülésen a horvát parasztpárti demokrata koalíció nem jelent meg.

A jugoszláv politikai helyzet márhólnapra ismét súlyosodott.

Tegnapelőtt a királyi udvar azt közölte, hogy Sándor király néhány hónapra Zágrábba költözik s ezután az év egy részét mindig a horvát fővárosban fogja tölteni. Ez az elhatározás igen kellemes hatást váltott ki Horvátországban, mert ideológiailag a horvát autonómia elismerését jelentette. Mára azonban ez a kellemes hangulat már elmúlt. Ugyanis a király nyilatkozatát adott a Daily Telegraphnak, melyet átvett a belgrádi sajtó is s ebben többek között a következőket mondja:

S ezt a sorozatot folytatni lehetne a végtelenségig... ha a nemzeti parasztpárt is felsorolná a törvénytelenégeket. A fentiek azonban a liberális disszidensektől származnak, akik felig szövetségben vannak a kormánnyal.

El lehet képzelni, mi minden adat kerülne napvilágra, ha a nemzeti parasztpárt is beszélni kezdene.

A liberális kormány szabad választása tehát sortűzből, hajtóvadászathoz és bőrlőből alakul. Az egek mentsenek meg bennünket egy nem szabad választástól.

— A politikai élet válsága csakis a fentálló alkotmány keretein belül oldható meg...

Ez a kijelentés a horvát koalíció vezető köreiben rendkívüli megütközést keltett, mint hogy

**a horvátságnak éppen az alkotmány
megváltoztatása a legsarkalatosabb
követelése.**

Pribicevics, a koalíció egyik vezérpolitikusa ma cikket ír a királyi interjúról s ebben annak a reményének ad kifejezést, hogy a miniszterelnök a király nyilatkozatáról a szerb sajtóban megjelent közléseket, mint rossz fordításokat, megcáfolja.

Természetesen Pribicevicsnek ez az állítólagos reménye egyszerű politikai trükk csak, mert a király tényleg az alkotmány megváltoztathatalanságáról nyilatkozott az angol lapnak s ezzel egyszerűen elére állította a csilapodó helyzetet.

Október 16-án este 9 órai kezdettel

JEAN KUBELIK

egyetlen hangversenye az Apollóban

Jegyek Hiemeschnél kaphatók

Udvarhelyen, ahol a magyarok egymással beszélnek meg dolgaikat

A rendőr az ő félméteres freudi kardjával — Mit mond Fried Mór Temesvárról? Egy vén cigány olvassa a Bethlen gróf levelét s kívül leseng az őszi éjszaka

(A Brassói Lapok kiküldött tudósítójától.) Székelyudvarhely, 1928. október 12. Miért ne tulajdoníthatnánk különös fontosságot annak, hogy mit mond a Fried Mór Temesvárról?

Máskülönben Fried Mór utazó kereskedő, így hát igazán tudhatja a dörgést. Ha ő, Fried Mór, a textilszakmából, kerekre hizott, sápadt arcával szeliden hajolva az ötvenes évek fűfias és bus lankáira, azt mondja, hogy minden rendben van, akkor le a kalappal urak, senkinek egy szava sem lehet többé. De ha ő, Fried Mór, aki mindent tud, azt állítja, hogy bajok vannak, akkor jaj nekünk, akkor aztán sirjunk és jajgassunk, ahogy a torkunkon kifér.

Mert muszáj neki mondani valamit, ilyenkor, zsufolt vonaton és csuf autóbuszon, fekete éjszakákban egymáshoz forrva félelmetesen, talán még egy vérbeli herceg is szólna annyit, utitársainak, hogy him. Miért hallgasson akkor pont Fried Mór?

És a Rika-hegy tetején, hirtelen mélyen sóhajt utitársunk:

— Szintén... utaznak?

Nem, ezt nem lehetett tagadni, hogy mi is utazunk, a vad éjszakában suhogó és táncoló őrült gépkocsin. És ő folytatta, mélabusan:

— Hát ez borzasztó, így már nem mehet tovább... Ebben az évben annyit vesztettem, hogy évtizedes munkával sem kereshetem meg a felét. Egyszerűen, senki sem fizet.

— Az emberek nem akarnak fizetni?

— Az emberek nem tudnak fizetni, — ha megóvatolom a váltóikat, még annak a költségei is engem terhelnek... Titokban, vagy nyilván, de mindenki csődbe van.

És azt mondja még emelt hangon, ünnepelesen, Fried Mór, a textilszakmából:

— Az emberek éhesek!

Arnyékok az éjszakában

És körülöttünk él a vad fekete éjszaka... lélegzik és sóhajt és tompán dobog, mintha néma, különös századok marsolnának a fekete ég alatt fekete országutakon és hegyre fel és völgybe le, egy fekete hadsereg és fekete csatár és fekete sóhajok és fekete könnyek! És a sötét falvakban, ahol egy tűnő pillanatra megpihen a gépkocsi, a villanytüzes ablakokhoz emberek verődnek, mint az éji pilék...

— Udvarhely?

— Arra.

— Mikor indultak?

— Hát bizony már hajnalban, az apostolok lován... és azóta csak kapaszkodunk fel a hegyre, ki Csikból, ki Háromszékből, ki megszéből, étlen-szomjan... de azt mondják, most érdemes lesz...

— Ki mondja ezt?

— Mindenki, a falvakban mindenki beszél, hogy

a magyarok most egymás között beszélnek meg dolgaikat, mint a jó testvérek, a szegények a gazdagokkal, mert sötétek miselénk az idők... Nincs munka és nincs kenyér... éhesek az emberek...

— Ezt mondják a falvakban?

— Ezt. Az Isten áldja meg uram, vagy egy szót szóljon, hogy nem igaz?

Rohan tovább a gépkocsi és mint valami rémült szív, zakatol a motor... nincs kenyér... éhesek az emberek...

Hát nem csodálatos, hogy ugyanezt mondta Fried Mór is, a textilszakmából?

A rendőr freudi kardja

Gyalogosok, szekerek lassan sirülnek a város felé, a vendéglátó Udvarhely még talpon van, nem csukta le az éjszakában fáradt villanyzemeit. A tiszta igazság az, hogy nemcsak azok hisznek a nagy találkozásban, akik most némán marsolnak az őszi felhők alatt, sötét országutakon, hanem

az idő és sors által megpróbált kis székely város is lángoló hittel várja a napot, amikor végre falvak és városok, de mind a magyar sors osztályosai, megnyitják egymás előtt a szívüket. Iparosok és más meggyőztettségű kisexisztenciák néznek fel féltő hittel a vezérekre és várják, hogy e megöltöztetőből kioldadjon végre a megmentő eszelekedet.

És bizonyos, hogy a vezérek, azok is, akik már itt vannak és azok is, akik még nem érkeztek meg, osztják azt a nagy, lázadó hitet.

Hisz a találkozásban a tagozat elnöke, Jodál Gábor dr., aki már napok és hetek óta kopogtat be mindenkihez, hogy az ünnepi napra ünneplőbe öltöztesse a szíveket és hisz Hinlédér Fels Akos ur, aki háromszáz vendég ellátásának fáradságos gondját vette magára és hisznek mind a többi megyei és városi urak, akik közül talán egy sem maradt tétlen. És mit mondjak? Hisznek még a hatóságok is.

Bár való igaz, hogy ennél fanyarabb hit a világon nincsen.

Fanyarul hisz a prefektus és fanyarul hisz a rendőrfőnök és hogy milyen érzelmek aluszak e fanyar hit mélyén, azt megmutatta a rendőr freudi kardja.

Mert bár a közrendőr sohasem hallott a bécsi professzorról, de azért a kardját ő sem vonhatja ki a freudi törvények alól, amelyek önala talán nem is az öntudat alatt szunynyadnak, hanem a kard hüvelyében...

Igy történt, hogy a hatóságok barátságosan tudomásul vették a felsőbb rendeletet, a mely a magyarpárti nagygyűlést engedélyezte. A közrendőrök is tudomásul vették.

Az engedélyezett gyűlésre összehívó plakátokat, amelyeken lángoló szavak hirdetik, hogy „áldozatkészek legyetek, hogy áldottak legyetek ezen a napon”, kiragasztották a város falaira.

A közrendőrök ezt is tudomásul vették.

De amikor elérkezett az éjszaka, a rendőrökben megmozdultak a lélek, illetve a kardhüvely mélyén szunynyadó freudi, vagy talán másféle titokzatos ösztönök... Az egyik rendőr már nem bírta tovább: halkan kibuzta a kardját és beleszurt a magyar plakátba.

A másik rendőr sem bírta tovább, a harmadik sem.

Nem tudom, hogy hány rendőr van Udvarhelyen, de egyik sem bírta ki tovább.

Horan a külügyminisztérium egyik megvesztegetett gépirónójától szerezte meg az angol-francia titkos szerződést

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Horan amerikai újságíró ügye, aki tudvalevőleg megszerezte és a külföld nagy lapjaiban közzétette az angol-francia titkos szerződést, állandóan izgalomban tartja az amerikai és francia közvéleményt. A vizsgálat megállapította, hogy Horan több helyen is próbálkozott a titkos szerződés megszerzésével s mikor látta, hogy fáradozásai sikertelenek maradnak,

a külügyminisztérium egyik gépirónóját vesztegette meg, akitől megszerezte a szerződés két okmányának másolatát.

Hajsza a Brassói Lapok ellen

Mikor az adótárnok-urnak nem tetszenek a lap-plakátok...

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nem szeretünk a saját ügyeinkkel a nagy nyilvánosság előtt foglalkozni s tömeges sérelmeinkben csak végesetben apellálunk a közvéleményhez. Szinte

megszoktuk már azt, hogy munkánkat egyes hatóságok a legönkényesebben és legtörvénytelenebbül igyekeznek megakadályozni, számolunk a reparálhatatlan nehézségekkel s ugyan csak kevéssé lepődünk meg, ha valami terrorisztikus szabálytalanság hirtelen érkezik hozzánk.

Most azonban mégis felemeljük szavunkat, mert olyan tipikus vidéki urhatnám-törvénytelenység játszódott le velünk kapcsolatban, melynek durván paragrafus-tíró lényege nem tűri az elhallgatást.

A Brassói Lapok néhány nappal ezelőtt plakátokat ragasztott ki az egész ország területén. Udvarhelymegyében a vállalat megbízottja Bögöz községben és ennek környékén összesen 15 faluban többszáz falragaszt helyezt el. Ugy látszik azonban, hogy a bögözi adótárnoknak, Murza Alexandrának nem tetszhettek plakátjaink, mert a perceptor ur szigorú rendeletet adott ki, hogy azokat el kell távoltartani.

Reggelre a magyar plakátokból nem maradt más, mint a pusztá vakolat és pár fanyar hatósági mosoly.

A néger álmodik

Lassan telnek a vendégfogadók.

Éjszaka egy óra után imc. megérkezett a „Bukarest” kávéházba Csikay Gyuri ur is, híres, régi cigányprimás, hetven esztendővel a vállán és Bethlen Ádám gróf sajátkezű levelét veszi ki a tarsolyából. A vén cigány könnyeit morzsolgatva olvassa a levelet, amelyet a gróf 1928. szeptemberében intézett Bonyhárról özszes barátaihoz...

„Fordulok ezen kéréssel mindazokhoz, akik még élnek és visszaemlékeznek ama régi, kedves, felejthetetlen boldog háború előtti kolozsvári és zsuki időkre, erdélyi társadalmi életünknek valóban ragyogó idejére. Ezen boldog idők tanuja, egyik emléke, jobban mondva kedves eszköze, Csikay Gyuri volt, aki zenéjével táncra lendítette az akkori boldog ifjúságot... most nyomorognia kell... szépen kérem mindazokat a barátaimat, akiknek szívében él még csak egy kis emlék a régi időkből, ne hagyják el szegény Gyurit... Ma holnap itt van a tél, lakása ugyan van a Bánffy Miklós jóvoltából, de az öreg cigány, aki annyi meleget árasztott, öreg napjaira fázékony lett... egy kis fa kellene télire, meg némi harapnivaló az üres tányérba... előre is köszönve jószágokat, maradok hálás tisztelettel — Bethlen Ádám.”

Az öreg cigány ott kuporog a grófi levéllel a sarokban: a lángoló, fényes kávéházban immár ifjú cigányok kezében van a vonó.

Valaki rászól a cigányra:

— Jazzt játszá!... azt, hogy „A néger álma...”

S egy másik hang:

— Igen, a néger!... Hiszen mi is olyanok vagyunk itt, mint a négerék Amerikában... Feketék vagyunk a bánattól, az üldözéstől, a megaláztatástól... A gyermekeink elfelejték nek magyarlul és a falakról rendőrök verik le karddal a magyar jaiszót...

Ti-ta-ta-tam!... Ti-ta-ta-tam!...

S éjféltűn egy óraker Udvarhelyen a néger álmodik!

Győri Ernő

Ez azonban csak feltevés volt, mert a fiatal gépirónó állhatatosan tagad s a felelősséget kétségbevonhatatlanul eddig még nem is sikerült reá bizonyítani. Az ügyet egyébként a legközelebbi minisztertanácson ismertetni fogja.

A botrányos ügyben egyébként újabb leleplezésekre számíthatnak. A hatóságok szerint ugyanis több hírlapíró és

a külügyminisztérium néhány magasrangú tisztviselője összeköttetésben állottak Horánnal.

s tudtak arról, hogy az amerikai újságíró a titkos szerződés ügyében leleplezésekre készül.

sőt, az egyes háztulajdonosokat, akik bejegyezték abba, hogy plakátjainkat a házfalra kiragasszuk, súlyos büntetéssel fenyegette meg arra az esetre, ha a falragaszokat nem távolítják el.

S minthogy Murza tudta azt, hogy valami indokolást is kell adnia e merőben törvénytelen intézkedéshez, az eltávolító rendeletet azaz magyarázta, hogy a plakátok nincsenek felbélyegezve.

Azonban ha valaki a pénzügyi hatóságok perceptorá Bögözön, annak tudnia kell, hogy a bélyegtörvény 13 szakaszának 4-ik paragrafus, s pontosan e paragrafusnak a k) pontja

minden újságplakátot mentesít a bélyegzés alól.

Tehát Murza Alexandru urnak annyi köv van a mi falragaszainkhoz, mint nekünk nekünk hai Abdul Hamid szultánhoz. S ez alapon

a mai nappal Murza perceptor ur ellen sürgőnyi felfelentést tettünk a csikszeredai pénzügyigazgatóságnál hivatalos hatalommal való súlyos és törvénybeütköző visszaélés címén

s a felfelentés folyamányait élénk figyelemmel fogjuk kísérni.

Leitner Mihály szenzációs beszédében szögezi le, hogy nincsenek magyar bankok

A következő szónok dr. Leitner Mihály (Déva), aki általános figyelem közepette kezdi beszédét s a kisebbségi pénzügyi politikához szól hozzá. Kijelenti, hogy a „magyar bank” olyan fogalom, mely nem is létezik; kisebbségi intézeteink nincsenek.

Vannak ugyan magyaroktól vezetett, magyaroktól igazgatott bankok, de olyan intézmények, mint például az Albina, vagy Allgemeine Sparkasse, melyek kimondottan altruista nemzeti célokat követnének, nincsenek.

Leitner kihangsúlyozza, hogy úgy a magyar, mint a román uralom alatt megpróbált kuriozumképpen Albina-részvényeket szerezni, azonban ez sohasem sikerült neki. Ez jellemzi ezekben az intézetekben politikáját.

Le kell azonban szögeznie, hogy igazi magyar bankok nincsenek, mert ha volnának, akkor a vezérigazgatók és részvényesek nem hajszolnák az osztalékot, a betét-százalék pedig legfeljebb 45 százalékos lehetne.

Azok az intézetek, — folytatja — melyeket mi magyaroknak hívunk, nem szolgálnak kulturális célokat. Vannak ugyan olyanok, melyek némi érdeket mutatnak a magyar törekvések iránt, de

vannak olyanok is, melyek még rá sem gondolnak hasonló törekvésekre.

Kétségtelen ezért, hogy nem beszélhetünk magyar pénzügyi intézetekről. Magyar bankok nincsenek! Ellenben vannak magyarok által vezetett bankok, nyereszkeskedésre berendezett intézetek, amint vannak más nemzetiségű intézetek is... S ezért nem érzik igazságosnak a Gyárfás ellen intézett támadásokat sem, mert Gyárfás azoknak a pénzügyi intézeteknek vezetője, melyek anyagi célok elérésére alakultak!

A jövőre feltételeket kell felállítani: feltételeket azzal kapcsolatban, hogy milyen bankok vindikálhatják maguknak ezentúl a „magyar” címet.

A beszédnek ennél a résznél a jelenlevők felzúgnak:

— Ugy van! ... Helyes! ...

A hitelszövetkezetek kérdésében ne menjünk pénzért senkihez — folytatja Leitner — ne kunyeráljunk, hanem minden tőzörzést csináljunk meg a maga hitelszövetkezetét, amint azt én megcsináltam Déván.

Ne kolduljunk tehát bankoktól, mert a tagozati hitelszövetkezet felállítása kötelesség a magyarsággal szemben.

Kövér Gusztáv a magyar bankok

A következő szónok dr. Kövér Gusztáv (Nagyvárad), akinek beszéde komoly esemény jelentőségével bír. Szinte kihangsúlyozza, hogy nincsenek magyar intézetek, — de eddig legalább olyanok voltak, melyeket magyarok vezettek. Az imperiumváltozás után a magyar bankok kénytelenek voltak vezető-ségeikbe 1—2 román tagot beválasztani, akik a kormánynál érdekeikben közbenjártak.

Biharmegyében egyes magyar bankok ezt olyan mértékben tették, hogy teljesen indokolatlanul 50—60 százalékos román kezébe játszották át a magyar tőkét.

Ezért a következő határozati javaslatot nyújtja be:

— A Magyar Párt elítéli azoknak a magyar bankoknak eljárását, amelyek olyan arányszámban választottak be más nemzetiségűket igazgatóságaikba, hogy az már az egész magyarságra megalázó.

Leitner beszédének végén az egész terem hatalmas tapsban tör ki.

Gyárfás Elemér szólal s kijelenti, hogy osztja Leitnernek azt a nézetét, hogy a magyar intézetek a multiban nem voltak teljes tudatában kötelezettségeiknek. A székegyföldi intézetek elien már a multban is merültek fel panaszok és tanulmányok jelentek meg arról, hogy a magyar bankok miért nem tudnak az Albina románosító birtokpolitikájával szembeszállani. Az imperium utáni tíz esztendő ébresztő volt.

Utána Balogh Elek előadó védi a magyar bankokat, fejtegeti, hogy az imperiumváltozás után hátrány volt a magyar jelleg bevállása, most már kezd előny lenni üzletileg is, tehát a Magyar Párt befolyásával kétségtelenül rájuk tudja kényszeríteni kulturális követeléseit.

dr. Teleplezése elrománosításáról

Utána dr. Szász Ferenc (Kolozsvár) egyetlen mondatban fejt ki álláspontját

— Folytassanak a magyar bankok magyar politikát.

Balogh Elek előadó védi a bankokat, tagadja, hogy nem lennének magyar intézetek s ezek meg is teszik kötelességüket, de nem lehet mindent publikálni. Iskolai és kulturális célokra sokat adnak. Elismeri ő is, hogy ezen a téren még egy fejlődési folyamatra van szükség. — Tagadja, hogy a hitelszövetkezetek helyettesíthetnék a bankokat. Ha a bankok nem tették meg teljesen kötelességüket, ez nem csupán rajtuk, hanem a körülményeken is múlt.

Gyárfás szavazásra teszi fel az indítványokat:

ugy az előadó, mint dr. Elekes Dénes és Kövér Gusztáv javaslatait egyhangulag elfogadják.

Magyar Népkisebbségi Általános Hitelintézetet!

A közgazdasági szakosztály ülésén Lerner Nándor, dr. Párecz Béla (Arad) és Főris Kálmán (Nagyvárad) az igazságszolgáltatás lassu menetéről panaszkodnak. Erről beszél dr. Eliáš István (Kolozsvár) is. Keresztes János brádi lelkész egyházának egy speciális adóselelmét teszi szóvá, dr. Széll Lajos pedig a helyegytörvényt kritizálja. Kemény mérnök (Nagyvárad) az állam adósságaival kapcsolatba sürget intézkedéseket, majd Pintér Lajos (Marosvásárhely), Szász Ferenc és Gombos Benő az árvaszékek körül uralkodó lehetetlen helyzetet bírálják.

Végül határozati javaslatot fogadnak el arról, hogy a Magyar Párt sürgesse az igazságszolgáltatás menetének meggyorsítását.

A következő szónok Kabos Armin (Temesvár), akinek beszéde a nap eseményei közé tartozik. Kabos előadást tart a kereskedelem szabadságáról és követeli a spekulatív törvény hatálytalanságát, élesen kritizálja a vámpolitikát, majd a következő szenzációs határozati javaslatot terjeszti elő:

— Jóllehet a Magyar Párttól nincsen felhatalmazásom rá, de mint ezen eszmével fog-

lalkozó szakember határozati javaslatot terjesztek be arra vonatkozólag, hogy

a bankszindikátus helyébe a magyar bankok segélyével és a magyar tömegek bevonásával alakítsunk egy Magyar Népkisebbségi Általános Hitelintézetet, mely a magyar tömegekkel szemben felelős tényező volna

a amely a szász és román altruista bankok mintájára működne és ezáltal a magyarságot függetleníteni tudná a szász és román bankok befolyása alól.

Kabos Armin indítványát óriási taps fogadja. Balogh Elek előadó azonban vitába száll vele s végül az ülés úgy folytatódik, hogy a javaslat, melyet általános taps köszöntött, nem került szavazás alá.

Végül Zágoni István hírlapíró a kereskedelmi és iparkamarai törvény sérelmeit fejtegette és ezzel kapcsolatban egy igen ésszerű indítványt terjesztett elő.

Délután öt órakor a delegátusok értekezletet tartanak.

A kulturális szakosztály sorsdöntő határozatai

Ugyancsak ma délelőtti tartotta gyűlését a közművelődési szakosztály, melynek ülését Paál Árpád elnök 10 órakor nyitja meg ünnepies szavakkal.

Az első szónok dr. Sulyok István, aki „A külföldi népkisebbségi jogok és mozgalmak” címen mélyenszántó, alapos és rendkívül érdekes előadást tart. Utána dr. Balogh Artúr egyetemi tanár a kisebbségi iskolák helyzetét ismerteti és a következő határozati javaslatot nyújtja be:

— Az Országos Magyar Párt nagygyűlése a magánoktatási törvény háromévi életben-

léte alatt szerzett és a magyar kisebbségi, illetve felekezeti oktatásra minden irányban a legszomorubb tapasztalatok alapján tiltakozik a magánoktatási törvénynek egész szelleme és rendszere ellen, amely nincsen összhangban az itteni magyarság számára nemzetközileg biztosított jogokkal s úgy a tanítás eredményét, mint a nemzetiség megtartását a legnagyobb fokban veszélyezteti.

— Tiltakozik továbbá a kormánynak és alantás szerveinek és iskolaügyben követelt egész eljárása ellen, amely még a magánoktatási törvény szigorán is túlmegy és a fele-

kezeti iskoláknak még a törvény által meghagyott kevés szabadságát is megnyirbálja s ezen iskolák elrománosítására törekszik. Tehát:

1. Ehez képest követeli a magánoktatási 35-ik cikkének megfelelően, hogy a felekezeti iskolákba mindazok a diákok felvehetők legyenek, akiknek a nyelve a magyar. Az ezzel ellentétes rendeleteket és eljárásokat hatályon kívül helyezték illetve szüntessék be. Nevezetesen azt, hogy a hatóságok maguknak vindikálják a nemzetiség megállapításának jogát s ily módon a törvény szerint a felekezeti iskolákhoz tartozó tanulókat onnan elvonják és az állami iskolákba kényszerítik.

2. Követeljük a felekezeti iskolákban az anyanyelven való tanítás és tanulás nemzetközileg biztosított jogának respektálását s ehhez képest az, hogy a mai 3 tantágy helyett román nyelven csakis a román nyelv adassék elő.

3. Követeljük az iskolafenntartó egyházak nemzetközileg biztosított iskolaigazgatási és felügyeleti jogának elismerését s az ellentétes intézkedések megszüntetését.

4. Követeljük, hogy a felekezeti iskolák törvényileg nyilvános intézeteknek tekintessenek, amennyiben a felállítandó méltányos feltételeknek megfelelnek.

5. Követeljük a kisebbségi szerződésben biztosított, de még meg nem adott államsegély megadását.

6. Követeljük, hogy a magyarságtól jelentékeny arányban lakott helyeken felállított állami elemi iskolák tannyelve a magyar legyen, tehát ezekben magyarul tökéletesen tudó tanítókat alkalmazzanak.

A határozati javaslatot Nagy Sándornak, a szatmári tagozat ügyvezető elnökének módosításával elfogadták.

Ezután Willer József ismerteti az államsegélyért folytatott harcok történetét, majd Gyallay Domokos és Kiss Elek unitárius teológiai tanár felszólalása után Szentimrey Jenő író történelmi fontosságú határozati javaslatot terjeszt be, melynek három pontja a következő:

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosaink útján is feladhatók.
A * gal jelzett hírek díjazás alá esnek

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Magyarországon: egy évre 53 P., félévre 27 P., negyedévre 14 P. Külföldön: 1/4 év 420, 1/2 év 820, egy év 1600 lej.

Victor Hugó és a rövid szoknya

Az egyházi férfiakról nem szólva, még mindig vannak emberek, akik nem tudnak beügyögni abba, hogy a nők rövid szoknyát viselnek. A rövid szoknya ellen való harcokban az összes ágyukat felvonultatják. Párisi tudósítónk írja, hogy legutóbb egy nagyágyút szólaltattak meg. — Victor Hugót. Megtalálták ugyanis a nagy francia írónak egy levelét, a melyet jegyeséhez írt. Ebben a levélben szemérem lobbantja az ő imádott Adelinek, hogy esős időben, — felemelte kissé a szoknyáját.

— Zavarban vagyok, — írta a világhírű poéta, — s igazán nem tudom, hogyan mondjam meg azt, amit mondani szeretnék. Csak a szándékomat nézd, édes egyetlen Adélem... Ha a szívembe pillantasz, akkor bizonyos, hogy hálás leszel irányomban.

Ezután arra figyelmezteti Hugó a menyasszonyát, hogy ne féljen annyira a sártól. Ne félte a szoknyáját, hadd sározdódjék az be.

— Tegnap vettem észre, — ugymond, — mennyire félted a szoknyádat. Milyen elővigyázatos vagy, nehogy az utca sarából egy csepp is ráfreccsenjen. Tudom, hogy ebben a tekintetben az édesanyvád tanácsait követed. Ezek a tanácsok valóban különösek. Elvégre a szemérem ér annyit, mint egy szoknya, annak ellenére, hogy az asszonyok közül többen nem gondolkodnak így.

Hugó elmondhatatlan fájdalmat érzett, amikor látta, hogy a menyasszonya az utcán megy s annyira felemelte a szoknyáját, hogy a bokáját láthatták.

— Látnom kellett, — folytatja levelében, — hogy a férfiak megfordulnak s vágyakozva néznek annak a lénynek a bokáira, akit én Istentként imádok.

Érdekes, hogy a költő nem a menyasszonyát, hanem annak az édesanyját okolja mindenért. Ismét visszatér a levelében arra, hogy Adélmé anyja nem elég szigorú.

— Némely dolgokban, — mérgeződik Hugó, — túlságosan ragaszkodik a multhoz. Némelyben pedig fittyet hánny a tisztességre.

Victor Hugó ezt az elkeseredett levelet azért írta, mert a menyasszonya bokáját látta. Milyen levelet írta ma, ha most élne s a menyasszonya most menne végig az utcán térdig érő szoknyában.

— A Dreyfus ügy egyik szereplője meghalt. Párisból jelentik: Tegnap meghalt Percin tábornok, akit a háború alatt a haditörvényszék elé állítottak azzal vádolva, hogy L. lét és így Északfranciaországot ellenállás nélkül feladta a németeknek. Ismert ember volt Percin tábornok az emlékezetes Dreyfus pör alatt is, amikor a pörből kifolyólag két párbaja volt. Háború után a tábornok pacifista lett és hatalmas propagandát végzett a háború ellen.

— Általános sztrájk Lengyelországban. Varsóból jelentik: A textiliparások, mint ismeretes, Lodzban sztrájkba léptek. A sztrájk továbbterjedt s most az a helyzet, hogy úgy szólván egész Lengyelországban leállították a munkát a textiliparások. Az állami és községi munkások szövetsége tegnap éjjel gyűlést tartott, amelyen az általános sztrájk mellett foglaltak állást s így a sztrájk körülbelül a közüzemekre is ki fog terjedni.

Befejeződött Markovits Lipótnak, a szatmári konjunktura-bárónak karrierje

A bécsi ügyészség tegnap Szatmárra szállította Markovitsot

SZATMÁR (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mintegy két hónappal ezelőtt egész Erdélyben általános feltűnést keltett az ország egyik nagy export-import vállalatának, a Markovits Lipót és fia cégnek bukása.

A cég bukását a szatmári piac, melyet erősen behálózta Markovitsék üzleti szálai, erősen megérezte, de jelentékeny veszteségei voltak egyes külföldi vállalatoknak is, melyet teljes bizalommal viseltettek a jófellépésű konjunktura — lovagokkal szemben. Különösen a bécsi Ultramarin-gyár szenvedett jelentékeny árárokat, mely a bukás idején feljelentést adott be a cég Bécsben tartózkodó belfüggetlő, Markovits Lipót ellen, aki a bizományba adott árukat mint saját tulajdonát kezelte és a befolyt összegeket el-

sikkasztotta.

A feljelentés nyomán a bécsi hatóságok letartóztatták Markovitsot. A szatmári ügyészség a bécsivel egyidejűleg indította meg az eljárást a hitelezők feljelentésére s a vizsgálat során letartóztatták a másik cégfőnököt, Markovits Sándort is.

Az osztrák igazságügyi hivatal a kiadatási kérelmet jogosnak ismerte el s tegnap Markovits Lipótot egy osztrák fegyőr kíséretében átszállította Szatmárra.

A városban természetesen nagy feltűnést keltett a nemrégiben még igen nagylábon élő vállalkozó szomorú bevonulása.

— Előbb megkérte lánya kezét, aztán meggyilkolta. Miskolcra jelentik: Szatmári János fiatal legény az egyik kocsmában együtt időzött Bence Sámuellel. Poharazgatás közben a legény bevallotta, hogy szereti a Bence leányát s arra kéri, hogy adja hozzá feleségül. Az öreg ember boldogan beleegyezett s később együtt távozott leendő vejével a kocsmából. Pár óra múlva az öreg embert holtan találták meg az uton hatalmas vértöcsében, amely egy nagy késszúrás okozta sebből ömött ki. A csendőrség azonnal letartóztatta a vőlegényt, aki bevallotta, hogy az uton összekaptak, az öreg megtámadta s ő önvédelemből a lapockájába szúrta. Amikor látta, hogy milyen vastag súrban ömlik a vér, megijedt, elszaladt, s így a magára maradt öreg ember elvérzett az uton.

— A Baumgarten alapítvány adoménessége. Budapestről jelentik: A napokban tartotta első választmányi ülését a Magyar Írók Egyesülete. Az ülésen elhatározták, hogy a kormánytól kérni fogják, hogy a Baumgarten-alapítványt menessze az adó alól, ami harmincezer pengővel növelné az alapot.

* **Diakonisszák szanatóriuma.** A modern orvostudomány minden vívmányára felszerelt szanatórium Brassó bolonyai Malom utca 17. sz. alatt, gyönyörű egészséges parkban megnyitott. A szanatórium — amely nyitott — a kellemes betegszobát, a legkiválóbb ellátást, a leghűségesebb szakkezelt apóó szemérvet, felügyeletet, modern felszerelést nyújtja mersékel árban a gyógyást keresőknek, a míg a kezelést minden esetben a beteg által választott szakorvos végzi. A gyógyintézet Dr. Câmpianu Liviu egyetemi magántanár irányítása mellett, városunk legelőnyösebb ismert szakorvosai és diakonissza betegápoló nővérek közreműködése mellett működik.

Féltékenységből megölte vőlegényét. Szegedről jelentik: Az egyik Szeged melletti tanyán egy t. nyai lány, Bálint Rozália borotvával elvágta vőlegényének, Kecskeméti Istvánnak nyakát s azután öngyilkossági szándékából felvágta saját nyakán is az ereket. A leány sebesülése nem súlyos, ellenben a vőlegényt haldokolva szállították kórházba. A lány féltékeny volt vőlegényére, aki folyton halogatta az esküőt, közben azonban más lányoknak udvarolt. Tegnap éjjel után látogatta meg Kecskeméti menyasszonyát, aki már lefeküdt. A lány ujjal sürgetni kezdte az esküőt megtartását, a vőlegény erre azt felelte, hogy majd karácsonykor megesküszik. Odahajolt a lánynak, hogy megcsókolja, s a következő pillanatban megtörtént a tragédia. A menyasszony kikapta párnája alól a beretvát és villámgyorsan elmesztelte a tőle érkező hajló férfi nyakát, s azután öngyilkos lett.

— **Iparosok, kik a Székely Társaságtól tanulót kaptak, szíveskedjenek a szerződést a karácsonyi segélyezésre végezt. Mészáros László gazdáján (F. kete-u. 38) vag. József Domokos főtitkárnak (ref. el. isk.) okt. h. 20-ig feltétlen bemutatni.**

* **UTAZÁSI ÉS VIZUMKEDVEZMÉNYEK.** városi igazolványok Aronsókn. Menetjegyi irodában.

* **Kalapszalómat** Euzsac 4 szám alól áthelyeztem Weiss Mihály utca 5 szám alatt nyitott leltelhelyiségbe, ahol finom izlésű kalapudvaroságaimat az eddigiektől is jutányosabb áron bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére. Alakításokat ólson vállalk. Elena Szende.

* **Balata-kötelek és szíjak.** eredeti Dick-félek, legjobbak mindennemű erőátvitelre. — Díjtalan felvilágosítást nyújt Kamaryt és Méder, Brassó—Temesvár.

Csak a valódinak van becse!

Utasson vissza minden „ép oly lónak” ajánlott hasonnemű szert és vegyen csakis **Aspirin**-tablettát az **eredeti Bayer-féle csomagolásban** (6 vagy 20 tabletta) 2/31-4

A kolozsvári monstre-pör mai tárgyalása

KOLOZSVÁR. (A Br. Lapok tudósítójától.) A mai tárgyaláson Bretán, Barta Ignác dr. védők beszéltek, majd Lázár Aurél dr. mondta el védőbeszédét, amelyben az összes vádlottak felmentését kérte.

Lázár dr. többek között a következőket mondta:

Ma van először ebben a teremben ahol a memorandumpert tárgyalták. Most itt fogják megölni a gondolat szabadságát. Felemelt fejjel védi meg a munkásságot, az „ország ellenségeit”. Azt mondják, hogy Nietzschek gyermekei vagyunk, nem igaz, mert mi csak tanulunk s tanulmányainkban Nietzsche is benne van. Aki ezeket a pereket csinálja, annak nincs román gondolkodása, mert a román nem lehet a kommunista eszmékre nevelni. Ha a kommunista agitátorok kimennek a román falukba ott azt mondják nekik: „Nekünk megvannak a magunk törvényei, hagyjátok békét nekünk az idegen törvényekkel”. Ezután megkérdezik az ecseteli a sanyargatott román munkásság sorsát.

Majd kifejti, hogy a vádbeszéd ellenmondásokkal teli. Ebből a perből hiányzik az igazság érzése.

— Nem tudom elhinni, hogy a cenzoroknak nagyobb tudása volna, mint amennyi nekünk sincs. Hogyan cenzurázhatják aradi könyveit, ami teljes egészében mi sem értünk meg?

Az ügyész sohasem foglalkozott a munkáskérdéssel, nem érti a munkásság törekvéseit s így a munkásság ki van szolgáltatva az ügyész tudatlanságának.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

— **Bukarestben elfogtak egy hattagu betörőbandát.** Bukarestből jelentik: A főváros lakosságát már hónapok óta egy jölszervezett betörőbanda működése tartotta izgalomban. A rendőrségnek tegnap végre sikerült a hattagu társaság fészékén rajtaütni, mely a magyar negyednek, a Tei-nek egyik mellékutájában volt. A banda hónapok alatt valóságos kincses kamrárt rendezett be a külvárosi házban. Eddig 19 nagyszabású betörést ismertek be.

— **Autószemle.** A brassói megyei prefektúra tudomására hozza azoknak az autó és motorkerékpár tulajdonosoknak, akik az október 1—12-e között megtartott szemlén nem jelentkeztek vizsgálatra hogy a vizsgálóbizottság alkalmat ad nekik október 19-én és 20-án a gépeikkel való jelentkezésre. A bizottság e két napon reggel 7 órától 12 óráig működik a Modern Mozgó melletti piacon. Az autótulajdonosoknak felhívja a figyelmét a bizottság arra, hogyha ezuttal sem jelentkeznek, azonnal bevonják a közlekedési engedélyüket és a törvényes intézkedések értelmében a bíróság elé állítják őket.

* **Fizikai és intellektuális fáradtság** eseteiben, legbiztosabb hatású gyógyszer a „Rolstonal.” Egy nagy üveg ára 130 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Ha nem volna kapható, kérje direkt dr. Al. Iteanu gyógyszerárától, București, Calea Victoriei 82.

Franciaországban ismét kiélesedett az egyházpolitikai harc

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Utóbbi időben szünetelő egyházpolitikai harc ismét kiélesedett Franciaországban. Herriot vasárnap ünnepi beszéddel avatja fel Combes szobrákat, aki tudvalevőleg keresztülvitte az egyház állam szétválasztását.

A larochei püspök pásztorlevelet bocsát ki és szenvedélyesen tiltakozik Combes hivatalos ünneplése ellen. A támadáshoz csatlakozik a Temps is és élesen támadja a radikálisokat, akik felháborítóan intrikálnak Poincaré ellen.

Egyidejűleg megjelent a Painleve pártjának proklamációja, amelyben erős szavakkal tiltakoznak az ellen, hogy a szerzetesrendek visszakapják elkobzott egyházi vagyonukat.

Ellentétes jelentések a Zeppelin amerikai útjáról

FRIEDRICHSHAFEN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Zeppelin amerikai útjáról a legellentétesebb hírek érkeznek. A tegnapi est belfutott jelentések szerint a Zeppelin utazás az óceánon továbbra is szelek és viharok várhatók, amelyek azonban esetenként elősegítik a léghajót haladásában.

Newyorki távirat szerint a Cuclid-gőzös jelentette, hogy a Zeppelint Madeirától hatvan kilométernyire látta.

A Zeppelin Washingtonból információt küld az óceáni időviszonyokról. Dr. Erinstein, newyorki Good Year-Zeppelintársaság elnöke közölte, hogy a Zeppelin aligha csinálhat körutazást Amerikában, mert Eckenernek még ebben az évben vissza kell mennie Európába.

Londoni jelentés szerint a Zeppelin rádiótelefonon közölte, hogy a Madeiraszigetek elhagyása után előreláthatólag már az éjszaka folyamán átrepül az Azori-szigetek felett.

Friedrichshafenbe érkezett jelentés szerint tegnap délután a Zeppelin elrepült a Madeira-

szigetek fölött. Az időjárás jelentések már kedvezőbbek.

Madridi távirat jelenti, hogy a Graf Zeppelin pénteken reggel öt órakor repült át a gibraltári öböl fölött, azóta már az óceán fölött halad. Az időjárás jelentések eléggé kedvezőtlenek. Az utat most kétezer kilométerrel hosszabb mint 1914-ben, tehát most tízezer kilométer. Számítások szerint Zeppelin száz óra hosszat lesz uton.

Éjtel tizenkét órakor érkezett jelentés szerint a Zeppelin átrepült a Kanári-szigetek felett. Eckener elhatározta, hogyha éjszaka érkezne Amerikába a levegőben megvárja a reggelt, hogy nappal szálljon Amerika fölé.

Ujabb jelentés szerint, amely több hajóról érkezett, a Zeppelin átrepült az Azorok fölött óránként 131 kilométeres sebességgel. Az utasok sokat szenvednek a légi betegségektől.

LEGUJABB

Mit mondanak a belügyminisztériumban a naturalizált állampolgárok sorsáról

N. Th. Jonescu belügyi államtitkár nyilatkozata

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Br. Lapok munkatársa felkereste N. Th. Jonescu belügyi államtitkár, hogy felvilágosítást kérjen a naturalizált állampolgárokkal kapcsolatos intézkedésekről. A rendelet — mondotta munkatársunk — sok félreértésre adhat okot és teljes bizonytalanságban tart sok százezer embert, akikkel máról holnapra sorsdöntő tragédia történhetik.

Jonescu államtitkár, aki a belügyminisztériumban legfőbb intézője ezeknek az ügyeknek, a következőket mondta:

A naturalizálást kért idegenek valóban olyan elbírálás alá esnek, mint a többi bevándoroltak.

Ennek a magyarázata az, hogy aki ma jött az országba szintén kérheti a naturalizálását és indokolatlan volna, hogy ezen az alapon 10 évig az országban maradjon.

A magyar állampolgársági törvény szerint azok, akik hozzánk beadták a naturalizálási kérvényt és abban lemondtak állampolgárságukról,

ezáltal még nem veszítették el a magyar állampolgárságukat

és semmi joghátrány sem származik rájuk abból sem, ha a régi utlevelüket használják.

— A rendelet szerint — mondotta Jonescu államtitkár — vannak olyan idegenek, akik 3, 2 és 1 évre kapnak tartózkodási engedélyt.

Ez nem jelenti azt, hogy azután el kell hagyniuk az országot.

Ez azért történt, hogy meg legyenek kímélve a hathónapos jelentkezésektől.

A megadott terminusok lejártával kérhetik az újabb meghosszabbítást.

— Végül azokra vonatkozólag, akik kima-

ezekre vonatkozólag meg fogjuk keresni a módját annak, hogy bekerüljenek az állampolgárok közé.

Az államnak sem érdeke, hogy több százezer hontalan legyen az országban.

Mit mondanak a magyar követségen

Munkatársunk érdeklődött a magyar követségen is, ahol Jonescu felvilágosításával kapcsolatban a következő információt kapta:

— Ha valaki kérte is a naturalizálást, nem veszti el a magyar állampolgárságát mindaddig, amíg Magyarországtól meg nem kapta az elbocsátó levelet.

Utlevelét sörgős esetekben ki fogunk állítani azok részére, akik ebbe a kategóriába esnek.

Bukaresti szerkesztőségünk jelenti:

Az első női lelkész Romániában. A brassói lutheránus egyház már régebben arra kérte a kultuszminisztériumot, hogy egy kápláni állást szervezhessen, és annak a költségeit a minisztérium fizesse. A kultuszminisztériumban hozzájárultak a kérelemhez, és most érkezett be a lutheránus egyház értesítése, amely szerint a kápláni tisztségre Takács Iréne női lelkészt választották meg. A Brassói Lapok munkatársával illetékes helyen közölték, hogy a minisztérium megfontolás tárgyává teszi, hogy a támogatást ezek után folyósítsa-e, miután az az első eset Romániában, hogy női lelkészt alkalmaznak.

November 6-án lesz a nagyváradi tanácsválasztás. A Monitorul Oficial mai száma közli, hogy a nagyváradi tanácsválasztást november 6-ára tűzték ki. 30 rendes tagot és 2 pótagot választanak.

(Folytatás a 7-ik oldalról.)

Szentimrei Jenő javaslata

1. Az Országos Magyar Párt, mint a magyar kisebbség egységes politikai szerve, a cenzurát és az ostromállapotot alkotmányellenesnek jelentse ki s utasítsa parlamenti tagjait, hogy ezek megszüntetéséért harcoljanak.

2. A kisebbségi színészek helyzete siralmas. Követeli a nagygyűlés, hogy a jogegyenlőségnek az alkotmányban is lefektetett alapelvei szerint a kisebbségi színészetet nem terhelhetik olyan különleges inétezkedésekkel, amelyek létezését rendítik meg. — Utasítsa a Magyar Párt képviselőit, hogy ezen állapot megszüntetéséért harcolni fognak.

3. Az Országos Magyar Párt nagy örömmel veszi tudomásul azokat a semmiképpen sem lebecsülhető eredményeket, amelyeket a magyar irodalom és más művészetágak képviselői közművelődésünk érdekében kifejtettek. Meg kell azonban állapítani azt, hogy a kulturálistevékenység anyagiak hiánya miatt sorvadásnak indult.

Ezért a Magyar Párt felhívással fordul azokhoz a pénzintézetekhez, amelyek magukat magyaroknak vallják, hogy a szász bankok mintájára évi mérlegükbe tiszta nyereségüknek legalább 5 százalékát kulturális segély címén állítsák be. Ezeknek az összegeknek legjobb felhasználásáról a párt közművelődési bizottsága gondoskodik olyanképpen, hogy kétötöd az államsegély kiutalásáig iskoláink és népkönyvtáraink, egyötöd tudományos életünk, egyötöd zene és színiéletünk s egyötöd irodalmunk és képzőművészetünk támogatására szolgáljon.

A javaslatot a jelenlevők lelkes hangulatban hallgatják végig. — Lapzártakor az ülés még folyik.

Feloszlatják az angol parlamentet

LONDON (A Brassói Lapok tudósítójától.) Illetékes helyről származó hírek szerint az angol parlamentet a jövő ősszel feloszlatják. Lloyd George a most megtartott liberális kongresszuson beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a 'liberálisok többé nem kooperálnak a munkáspárttal, egyedül mennek a küzdelembe.

IRODALOM, MŰVÉSZET

— A Dohnányi hangversenyhez. A mester a következő műsort állította össze: Bach-Liszt: Fantázia és G-moll fuga; Schubert: Moment Musical As dur és F-moll; Schubert—Dohnányi: Valses—Nobles; Dohnányi négy kisebb szerzeménye és végül a nagy Beethoven Es dur koncert, a filharmonikusok által megerősített városi zenekar közreműködésével, Paul Richter zeneigazgató vezénylese alatt. A megmaradt jegyek a Klingsor hangversenyirodában kaphatók. (vasárnap 11—1 óra között).

Butorban Fischer neve márka

Mielőtt butorszükségletét beszo Fischer Albert
rezné okvetlen tekintse meg: butoráruházát
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 61

ÓVÁS!

FRANCO-ROMANA BIZTOSITO R. T.

Központunk szükségesnek látja ez-
uttal ismételtén leszogezni és
megerositeni azt hogy az ugyan-
ilyencimű bukaresti bankkal
vagy más hasonló nevű vállalat-
tal nem azonos, azokkal semmi-
féle direkt vagy indirekt üzleti
vagy egyéb összeköttetés-
ben soha nem állott és nem áll

T. c. üzletfeleinket kérjük, hogy az
ezzel ellenkező híreszteléseket,
mint alaptalanokat utasítsák vissza

SPORT

A Brassói Turista Egyesület
téli sportszakosztályt létesít

Alig egy éves multra tekint vissza a Brassói Turista Egyesület s máris rendkívül szép eredményeket mutathat fel. A Nagykőhavas felépített turista menedékház, az utak rendbekerítése, jelzése, a forrás kibővítése voltak az első év eddigi nagyobb munkálatai, az egyesület megszervezésén kívül, s a télre az egyesület vezetősége újra nagy programot fog kidolgozni.

A programnak legfontosabb része megszervezni a téli turisztikát. — Mint ismeretes, Brassó a téli sportok városa. — Romániában nincs még egy olyan város, ahol annyi ezren kössék a lábukra a sít, a korcsolyát, vagy vonják maguk után a rődlit mint Brassóban. A nagy tömeg legnagyobb része nincs megszervezve. Csak a szászoknak van si- és korcsolyacsapatuk, a többiek szerveztelenül bolyonganak.

A Brassói Turista Egyesület látva azt a hangulatot, amely a téli sport megszervezését kívánja, elhatározta, hogy megindítja az akciót ennek érdekében. — A tervek szerint az egyesület sikurzust létesít kezdők és haladók részére, minden vasárnap nagyobb síturát a havasokra, gyakorlott sítelők részére s valószínűleg egy kis háziversenyt is. Tervbe van véve a nagykőhavasi kitűnő sítterep teljes kihasználása és egy kis gyakorló ugrósánc építése a menedékház közelében.

A Turista Egyesület tehát télen sem fog pihenni, sőt hézagpótló munkát fog végezni a téli sportok kifejlesztése körül. Ezenkívül végezni fogja az adminisztrációs dolgok közül azt, ami a sok nyári tura miatt elmaradt: a tagsági igazolványok kiállítását. Minden tag, aki még nem szerezte meg a sok kedvezményt nyújtó tagsági igazolványt, fényképpel forduljon Orbán Balázs, vagy Kelemen István pénztárosokhoz. (Fekete-utca 62. szám. Ált. Keresk. R. T.), lehetőleg rövid időn belül. Turista jelvények ugyanott kaphatók.

♦ A BMTE Segesváron játszik vasárnap. Az eddigi tervtől eltérően, a brassói munkások futbalcsapata vasárnap délután nem a brassói IAR, hanem a segesvári Unirea ellen játszik hajnoki mérkőzést Segesváron.

♦ A bukaresti bajnoki mérkőzések. Vasárnap délután újra három bajnoki mérkőzés fog lezajlani Bukarestben. A Romcomit pályán: Juventus—Sportul Studentesc, CAR—pályán: Olympia—Venus, Macabi—pályán: Macabi—Unirea-Tricolor.

♦ Tänzer és Vogl is kifelé gravitálnak. Tegnap irtunk arról, hogy a Kinizsi kiváló center, Wetzer leszerződött az Újpest csapatába, ma újabb játékoskivándorlásról adhatunk hírt. Wetzer legjobb partneréről van szó, Tänzer balösszekötőről, aki a hírek szerint rövidesen, leszerelése után azonnal kiutazik Magyarországra. Wetzer szeretné, ha régi partnere szintén az Újpestbe kerülhetne, azonban ez nehezen megy, mivel Tänzer a Hungáriával már régebbi idő óta tárgyalásban áll. Mindenesetre a játékos maga fogja eldönteni, hogy melyik csapathoz szerződik le. Szó van Vogl kivándorlásáról is, de nem olyan határozott formában, mint a Tänzeréről. A Kinizsi nagyszerű centerhalfja szintén az Újpest felé gravitál.

♦ Plattkót Bécsben operálják. A legkiválóbb magyar kapusok egyike, Plattkó, aki már évek óta a legjobb spanyolországi csapatban profiskodik, a napokban Bécsbe érkezett, hogy a vállát, amelyen porceválás történt, megoperáltassa. Plattkó tegnap meglátogatta budapesti kollégáit is.

♦ Gombos és Petschauer Nagyváradon. Gombos, volt világbajnok és Petschauer, az idei olimpiász második helyezettje, vasárnap Nagyváradon több magyar és román vívóval bemutató vívóakadémián vesznek részt.

♦ Magyar—cseh birkózómérkőzés. A 14:2 arányú magyar—cseh boxverseny után a magyar birkózók is összemérik erejüket a csehek legjobbjával. A magyar csapat a lehető legerősebb összeállításban fog küzdeni. Légsúlyban Zombori ellenfele Nic lesz. Kárpáthy a fiatal Ludovikkal küzd. Mindkét esetben magyar győzelem várható. A könnyűsúlyban a híres Vavra győzni fog Károlyi ellen. A középsúlyban Papp helyett Keresztes világbajnok indul, aki a súlybeli hátránnyal szemben hatalmas küzdőképességet és technikát visz a küzdelembe, amelyet Pribillel vív meg. A nehézsúlyban Ferenczy és Haala, a nehézsúlyban Badó és Urbán találkoznak.

Még eladók:

Üzemben levő, kifogástalan

TEXTILGÉPEK:

2 teljesen automatikusan működő Josephy-éle kétrendszerező gép,

60, illetve 45 jó fonállal, acéltésűk, nadrágok (Hülsen) és szíjjacskák jó állapokban

1 Schimmel-fonógép

150 orsó, 50 mm-es orsóbeosztással

1 Josephy-fonógép

150 orsó, 100 mm-es orsóbeosztással

*

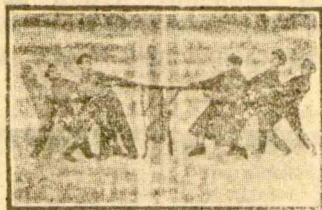
Érdeklődők forduljanak:

„PAX” S. A.

részvénytársasághoz
textiltechnikai iroda

SIBIU, Str. Lupului 1.

CCCC



„REZISTENCA”

konfekció gyár

Központ: BUCUREȘTI, C. Văcărești 135.

TELEFON 45-92.

Fiókok: București, Str. Selari 9.

Déva, Str. Reg. Maria 10.

Brassó, Lensor 30.

A Brassóban, Lensor 30. sz. alatti fiókunk megnyitása alkalmából áruinkat rendkívül olcsó áron árusítjuk. És pedig:

Gyermek öltöny	—	—	Lei	250
Iskolai egyenruha	—	—	—	850
Gyermek ruha	—	—	—	425
Férfi öltöny, cérna	—	—	—	450
szövet	—	—	—	1100
Férfi felöltő	—	—	—	1200
télkabát	—	—	—	1200
Női kabátok	—	—	—	1100

Raktáron tartunk szöveteket és mindenféle egyéb férfi ruházati cikket, amelyeknek árai minden

versenyen felül állanak.

Kérjük szíves látogatását, amely alkalommal meggyőződést szerezhet előnyös árainkról és kiváló minőségű áruinkról.
Pártfogást kér:

Az igazgatóság.

Nagyon keveset használt,
legújabb típusu, modern
SOKSZCROSITÓGÉP (Gestetner gyártmány)
kedvező feltételek mellett
eladó. Cím a kiadóban.Minden eseményről szíves képet nyer, ha
minden nap olvassa a

Brassói Lapokat.

BÉBI

VAGY

AZ ELSŐ SZERELEM

REGÉNY. Írta: MÁRAI SANDOR.

(Copyright by Pantheon)

A konferencián általános volt a vélemény, hogy Madár nagyot változott és egyike az intézet remekeiteljes növendékeinek. Flangérozni is keveset lát. Tudom róla, hogy két új növendéket is vállalt a tanodikból, Cserey és Neumann mellett most még két órát ad naponta. A magaviselete velem szemben tünékeny alázatos és tiszteletteljes, látszik rajta, hogy hálás nekem. Mindez ok lenne arra, hogy fokozott rátsággal foglalkozzam Madárral. Észrevettem azt, hogy Cserey és Neumann javultak latinból, míg Madár foglalkozik velük, s ugyanez a véleményem algebratanárral is. Mindezt összevetve, egyre értetlenebb előttem ez az erős, határozott, szinte te ellenszenv, amit, utolsó időben, Madárral szemben érzek. Órák közben nem szeretek ránézni. Kellene, hogy érint, ha a hangját hallom. Ha a folyosón meglehet velem, elfordítom a fejem. Óra előtt néha kell gondolnom, hogy Madár is benn lesz az osztályban s egyszerre nincs kedvem az órához. Nem lékszem, hogy valaha is ilyen kellemetlen hatást volna reám növendék. Ez nem lehet az álom kezmenye, inkább azt hiszem, az álom csak folytása lehet ennek az éber ellenszenvnek.

Elhatároztam, hogy leküzdöm ezt az ellenszenvet, ami oktalan és igazságtalan. Iparkodom mi kevesebbet foglalkozni Madárral, de ha sor kerül barátságos vagyok hozzá. Nem szeretem a néző van benne valami tétova. Nem szeretem az arca pattanásait, a nagy orrát.

Ez minden, amit ezekből a hetekből fel tudok gyezni.

Március 17. Vasárnap. Langyosabb az idő. Az szakok változása mindig elővesz egy kicsit. Meg idegesebb vagyok. Többet sétálok, bár nagy és tag a sár.

Az utolsó feljegyzéshez ma hozzáfűzhetek mit, amiért restellem magam. Most már megtört. Nem tudok változtatni rajta. Persze Madárról szó. Ritkán foglalkoztam annyit egy növendékkel, mint éppen ezzel a Madárral. Azt hiszem, az tálynak az a véleménye, hogy Madár a kedves. Valószínűleg elmesélte, hogy a rozsmár pénz és kabátot adott neki, mikor beteg volt. En tudom, Madár nem a kedvencem. De ezt nem éreztettem vele. Kétségtelen, hogy barátságos voltam hozzá, hogy egyre ellenszenvesebb nekem, az az én ügy. Van valami bizalmas a mosolyában. Néha az az sem, hogy rá kell szólnom.

Ezekben a napokban idegesebb voltam, a máskor. Csütörtökön, óra végén, felszólítottam dár. Már soron volt. Nyugodtan állt fel, s reám zett. Most utólag belátom, hogy talán tévedtem abban a pillanatban az volt az érzésem, hogy val szemtelen fölénnyel, valami nyugalmas biztonsá néz reám. Az ellenszenvem ebben a pillanatban erős volt, hogy meg tudtam volna ütni. Erthet. Elfordítottam a fejem, hogy ne lássam.

— Olvassa — mondtam —, Jam panca aratra giae jugera...

— Jugera Regiae — mondta Madár az orrán ján.

En tudom, nem tehet róla, hogy orrhangos szél. Valami hiba van az orrában, talán ezért dagadt. De az a hang felingerelt.

— Mit mond? — kérdeztem és ránéztem.

— Jugera Regiae — mondta megegyesen nyesen és biztosan. Nem volt könyv a kezében. El tetszett téveszteni. Nem Regiae jugera.

És barátságosan, alulról felfelé mosolygott, akkor már tudtam, hogy nem Regiae jugera. Tam abban a pillanatban, mikor kimondtam. Mott a nyelvem. Egy pillanatig az volt a szándék, ami leghelyesebb is lett volna, hogy bólogat hagynom. De mikor a mosolyát megláttam, nem tovább. Az osztály vigyorgott. Nagy csend volt.

Huszonnyolc esztendő alatt nem történt velem. Az asztalra csaptam, hogy a tollszár leg Hangosan ordítottam:

— Jugera Regiae. Jegyezze meg. Ne javítsam barátom. Sokat enged meg magának.

— En, kérem...

— Üljön le — kiabáltam. — Megértette? Lyére.

Sápadtan leült. En meg vettem a kalapom elhagytam az osztályt.

Ez huszonnyolc év alatt nem történt meg. Mi ez? Mi történt? Most már három napja, de mindig restellem magam. Másrészt, valamivel nyelbnek érzem magam. Madárt nem hívom fel nézek rá. Óra alatt vannak pillanatok, mikor zem, hogy gyűlölöm.

(Folyt. köv.)

A Friedler-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

2953

egyszerűsített hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőbbkétesebb gyógyszere
Orvosiilag kipróbálva és ajánlva!
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában valamint a vezérképviselőnél:

ROZSNYAY gyógyszerár, ARAD

Új cipőfelsőrész-készítő műhely!

Értesítem Brassó és vidéke cipésziparosait, hogy Fekete-utca 38. sz. a. új cipőfelsőrész-készítő műhelyt nyitottam. Előre is biztosítom a mélyen tisztelt megrendelőimet a legjobb kiszolgálással. Szíves pártfogásukat kérem, teljes tisztelettel:

SALAMON ILLÉS
Brassó.**ÉRTESÍTÉS!**

Tudomására hozom a tisztelt vevőközönségnek, hogy

megérkezett

üzletem számára két waggon

hizott sertés,

szalonna vastagság 15-20 cmtr.

D. N. Căpățină

mészáros.

TÜZIFÁT

azonnal szállít

„ARBOR”

TÜZIFA-VÁLLALAT

Megrendelések Kapu-utca 66 szám alatt felvételnek



Vegyen próbaként

26 Leies

sifon-vásznat, amely célszerű, nem keményített, ellenálló és kiválóan mosható.

Vászonneműek, selymek, harisnyák

Külön osztály

Angol szövetekben
Francia szövetekben!
Divatszövetekben

A legkedvezőbb árú árusítja:

ORGHIDAN

(Alapítva: 1876)

BUCUREȘTI, Str. Pânzari 11

Vidékre postai útvánnyal szállítunk

2969

INGYEN

Új regények

Új regények

DUMAS MŰVEI

Az eddig megjelent köteteken kívül kiadásunkban szeptember hónapban megjelent

Dumas műveinek nagy kiadása

Elhatároztuk, hogy ezeknek a szép és világhírű regényeknek nagy részét ingyen adjuk, így tehát mindazok, akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent feltüntetett címünkre beküldik, ingyen kaphatják a kiadásunkban megjelent

Dumas műveinek

egy teljes 24 kötetes kb. 4—5000 oldalra terjedő sorozata.

A francia és a világirodalom legnagyobb elbeszélőjének klasszikus regényei első megjelenésük óta meghódították a világegyetemet. A világ összes nyelveire fordították őket és milliókra megy olvasók száma, akik lelkesedéssel lapoznak Dumas varázslatos könyveiben. Még ma sem csökkent a hallatlan mód érdekfeszítően megírt regények igéző hatása, amelyek egyuttal pompás humorról, páratlan képzeletéről, mesteri elbeszélő művészetéről ékesek és ezekkel a tulajdonságokkal minden olvasót lenyűgöznek. A művek szinte beláthatatlan nagysága, 30 kötetre terjedő tömegéből, amely Dumas tollából folyt, azokat a regényeket és elbeszéléseket, jeleztettük meg, amelyek méltán örök becsűeknek mondhatók.

Kiadóvállalatunk fordító és bírálbizottságának tagjai is teljes garanciát nyújtanak arra, hogy a fordítások a legteljesebbek és a legkétesebbek.

Kiadóvállalatunk fordító, bíráló a következők: Balla Mihály, Bonkáló Sándor dr., Csillay Kálmán, Forró Pál dr., Geller Hugó Gyagyovszky Emília, Havas András Károly, Honti Rezső, Karinthy Emilia, Karinthy Frigyes, Kelen Ferenc dr., Lándor Tivadar, Németh Andor, Dobosi Pécsi Mária, Peter di István, Porzolt Kálmán, Püskösti Andor, Sebestyén Károly dr., Schöpflin Aladár, Sziklay János dr., Szini Gyula, Sztrókay Kálmán, Trócsányi Zoltán dr., Vécsey Leó.

A művek szép nyomásban, kitűnő fordításban és a szokásos könyvalakban jelentek meg, rengeteg gyönyörű illusztrációval ellátva és csak a hirdetésért és csomagolásért kérünk kőtenként 25 fillérvnyi megtérítést. A szelvényt és négykötetes sorozatunkat a tényleges portóköltség megtérítése ellenében történik, avagy portómentesen vehetők át kiadóhivatalunkban abban a sorrendben, amelyben a megrendelések beérkeznek.

Kiadásunk a következő érdekfeszítő műveket foglalja magában:

„Gróf Monte Cristo”, „A világ ura” (a „Gróf Monte Cristo” folytatása), „A holt kéz” („A világ ura” folytatása), „Husz év múlva”, „Bragalone vicomte” (a „Husz év múlva” folytatása), „Lamberg Gabriel, avagy a Gályarab története”

Mindennemű pénzküldemény egyelőre mellőzendő

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa
GUTENBERG

könyvkiadóvállalat

Budapest, IV., Váci-u. 17. félem.

Telefón: Teréz 291—55

SZELVÉNY

113

Alulírott Dumas összes fent hirdetett műveit ingyen kívánja

Atvétel elismerést és szállítási értesítést kérünk

Név

Lakhely: utca

Posta



Önműködő autópumpa
megtölti gumiját egy pillanat alatt minden erőforrás nélkül
Nem kell légpumpa többé!

Kerekeknek és kocsiknak 200 —
Minden más méretű autókra 200 —
Építők és kerekeseinek! Viszonylatok nagy árengedmény
Vezérképviselet:
Cserő Béla Arad, Gr. Alexandrescu 16

Izléssel öltöztet

KÓSA A.

uri-szabósága

BRASSO, KAPU-UTCA 49.

Állandóan raktáron finom
angol és hazai szövetek

Hitel és épes uraknak kedvező fizetési feltételek.

3063

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV.

No. 25244—1928. Brasov, la 5. Octombrie 1928.

CERECARE

Avem onoare a invita membrii consiliului comunal la sedinta, care va avea loc in zilele de 15 si 16. Octombrie a. e. ora 16 in sala Sfatului.

Ordine de zi

1. Verificarea procesului verbal al sedintei anterioare.
2. Comunicări.
3. 22782-1928. Aprobarea incheierii conturilor generale de gestiune ale exercitiului 1927 (Raportor: Zerbos Mihail).
4. 19960—1928. Modificarea bugetului pe exercitiul 1928 (Raportor: Zerbos Mihail).
5. 20049—1928. Ordinul Ministerului de Interne No. 15861—C—1928, referitor la deschideri de credite suplimentare si ordinare. (Raportor: Zerbos Mihail).
6. 20162—1928. Desemnarea unui membru activ si unui supleant in comisia pentru infranarea si suprimarea speculei ilicite. (Raportor: Zerbos Mihail).
7. 14631—1928. Cererea Dlor consilieri: Dr. A. Dobrescu si A. Uşurelu relative la comunicarea hotararilor aduse de Delegatia permanenta, membrilor consiliului comunal. (Raportor: Dr. C. Schnell).
8. 17414—1928. Contul de gestiune din 1927 al Fundatiei „R. V. Marienburg” (Raportor: Dr. C. Schnell).
9. 29228—1928. Vanzarea unui teren de 5297.5 m2 firmei W. Scherg si Cie. in baza legii pentru incurajarea industriei nationale. (Raportor: M. Zerbos).
10. 6245—1928. Aprobarea rezultatului licitatiei rel. la vanzarea parşilor de munte (ocoale, drept de pasune) cari n-au fost expropriate oraşului Brasov pe teritoriul comunei Zărneşti si anume din „Măican” „Pădina Balului” si „Văga” (Citirea doua). (Raportor: M. Zerbos).
11. 18921—1928. Intocmirea planului de sistematizare. (Raportor: Dr. B. Szele.)
12. 24821—1928. Proiectul uzinei electrice comunale. (Raportor: Dr. B. Szele.)
13. 7146—1928. Construirea unui apeduct in Dârşie. (Raportor: Dr. B. Szele.)
14. 14036—1928. Regularea strazii Tintaşilor. (Raportor: Dr. B. Szele.)
15. 22402—1928. Cererea Dlui Dumitru Voina pentru parcellarea terenului No. top. 6712 e—2 in Str. Fantanei. (Raportor: Dr. B. Szele.)
16. 19095—1928. Cererea oficiului parochial ev. maghiar pentru parcellarea unui teren intre Str. Dorobanţilor si Str. Fantanei. (Raportor: Dr. B. Szele.)
17. 20296—1928. Cererea Dlui Dumitru Brănzariu pentru răscumpărarea casei din Str. Pe Tocile 61. (Raportor: Dr. B. Szele.)
18. 17059. Cererea Dnei Maria Dobri rel. la aprobarea parcellării terenului No. top. 9243. (Raportor: Dr. B. Szele.)
19. 16076—1928. Cererea Dlui Ion Zerbos rel. la aprobarea parcellării terenului No. top. 9112—2. (Raportor: Dr. B. Szele.)
20. 22248—1928. Rezultatul licitatiei pentru procurarea a 2000 tone carbuni la uzina de gaz. (Raportor: Zerbos Mihail).
21. 16564—1928. Rectificarea terenului „Spreng” arendat firmei „Titan” (Raportor: Zerbos Mihail).
22. 10375 si 10203—1928. Cedarea terenului stancos aflator in dosul parcelelor Dlor G. Sterns si L. Coca, pentru apararea proprietăţilor lor. (Raportor: Zerbos Mihail).
23. 18753—1928. Mărirea parcelelor improprietărite din str. Pietrăriei in urma abandonării unei străzi. (Raportor: Zerbos Mihail).
24. 25246—1928. Hotărârile comisiunii de impropietărire. (Raportor: Zerbos Mihail).
25. Interpelări.

Primar: Dr. Schnell.
Secretar General: Socaciu.

A brassói ipartestület, mint iparhatóság. Brassó.
1895—1925. szám.

PALYAZATI HIRDETMEY.

A brassói ipartestület haláleset következtében megüresedett titkári állásra pályázatot hirdet.
Pályázati határidő 1928 október 30., déli 12 óráig.

Pályázhatnak azon ötven évnél nem idősebb román állampolgárok, akik a román nyelvet szóban és írásban teljes tökéletességgel, a német és magyar nyelvet legalább szóban jól bírják.

A választást az elnökség előterjesztésére 1928 november 5-én a 30 tagból álló előjáróság titkos szavazás útján eszközli.

Fizetés a jelen költségvetési évben havi 7700 lej és az állás 1928 november 15-én elfoglalható.

A megfelelően felszerelt román (lehet német és magyar nyelven is) nyelven, saját kézzel írt pályázatok fenti időpontig az ipartestület titkári hivatalánál Papp Jenő helyettes titkár urhoz adandók be és ugyanott nyújtanak bővebb felvilágosítást is.

Az ipartestület elnöksége.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 lej. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Alást keresőknek 25 százalék engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 60.— lej. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. Csak válaszleveggyel felszerelt kérdézőkördésekre válaszolunk. Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonta egy tiszta apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, mégpedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

VÉTEL-ELADÁS

Offhona igen kellemes lesz egy jó cserépkályha által. Kapható Terracotta Vasut-utca 3/a. 8239

Hálószoba, ebédlő, konyha és egyéb butorok sűrűn olcsón eladó. Korház-utca 88 II. 8592

Házi asszonyok figyelmét felhívjuk téli szükségletük idejekoráni fedezésére. Előrendű válogatott faiburgonyákat kettőlejtővenbe, ötven kilótól házhoz szállítjuk. Megrendelhető „Rézer”-házban, Weiss Mihály-utca 1. 8632

Eladó új modern családi ház. Dr. Schnell Károly-utca 1. 8634

Motormalom felerésze félmillió lejtőeladó, bankadósságban átvethető. — Szántó Leopold, Vermes, Bánát. E 3446

Pékség kiadó Szélespalak-utca 3. 8650

Prázmáron egy családi új ház 1200 négyzetméter kerttel 120.000 lejtért eladó, részlete is. Cím 8649 sz. alatt a kiadóban.

Egy jókarban levő Ford teherautó új karosszériával, jutányos aron eladó. Vasut-utca 58-a. 8648

Egy jókarban levő kerekpárócsón eladó. Vasut-utca 43, Szabó Sándor. E 3415

Egy családi ház, lehelőleg kerttel, belvárosban vagy bolonya elején megvételre kerestetik. Ajánlatokat a kiadóba kérek „Komoly” 8633 jelígre.

Tűzifa. Saját termelésű erdőkből I-a bűktűzifát aprítva és hasabokban a legjutányosabb árban szállítunk. Industria Lemulul Brasov, fost Vidor & Co. Telefon 291 E 3 84

Eladó három házhely, 25.000 tégla. Külön is eladó a tégla. Debus, Kocsisgyár. E 3481

Étezőburgonyát, árpát, szállít legolcsóbban bármennyi vagonnal. Bayer, Bretcu, Treiscaune. E3398

Butor, hálószoba, konyha eladó. Értekezni Adler, Kapu-utca 14. E 3469

Jonathan és aranypármén almát ajánlok vagyontelekekben, kötelezett ség nélkül. Cím 3475 sz. alatt a kiadóban.

720—800 kg cseplőszekrényt megvételre keresek Aranjattal Orbán József főgépész, Darvastelep, Gheorgheni címhez forduljanak. E 3481

Mahonia, parkírozásra alkalmas, nagyban és kis csinyben, jutányos árban eladó. Bortnyák Istvánnál Carei-Mari (Nagykaroly). E 3479

Nők és férfiak hatenként 3000 lejt keresnek olyan ujdonság árusításával, amelynek eladása nagyon könnyű. Ajánlatokat „jó kereset” 8653 alatt a kiadóba kérünk.

Házhelyek eladók. Érdeklődni: Tóth Áron, Lópiac 36. 8655

ÁLLÁST NYER

Hölgyfodrászathoz elsőrangú férfin munkást keresek Aradra. Esetleg társulhat. Megkeresések „Jól fizetek” jelígre E 3448 sz. alatt a kiadóba.

Férfiak vagy nők, akik hajlandók varrógépek, gramofonok, írógépek, kerekpárók eladásával az országban bárhol foglalkozni, adják le címeiket „Fix és magas jutalék” 8619 jelígre alatt a lap kiadójába.

Ügyes, megbízható kiszolgáló leány kerestetik. Érdeklődni Dézsy, Kert-utca 5. E 2473

Ipavasuti mozdonyvezetőt, ki a mozdonyjavításokban is jártas, felvesszünk. Írásbeli ajánlatok Zenta-Roskányi gőzfűrészhöz, Toplița-Romana küldendők. E3478

November elsejére, kifutófiut (laboráns) keres Szentgyörgy gyógyszerár Kapu-utca 51. 8659

Fogtechnikus keresek, aki önállóan tud dolgozni. Ajánlatokat: Moldovan dentista, Iargaviste E3480

ÁLLÁST KERES

Perfekt román levelező, könyvelő, hazai nyelvek ismeretével félnapos vagy óras alkalmaztatást keres. Cím 8622 sz. alatt a kiadóban.

Erdőkitermelést és vasutig való leszállítást bármily kvantumban fix időre a legolcsóbban vállal régi szakember, eredményes közvetítőt jól honorál. Szíves megkeresést kér Keisinger, Páncota. 8629

Uriasszony magyar, német, zongorá tudással, merne társalkodónő, nevelő, vagy házzvezető nőnek. Megkeresést „Csak előző házhoz” jelígre Maros hírlapiroda, Trg-Mures. 8647

Elmennek nagyobb fényképezési műterembe tanuló éánynak. Cím: Buffet Gara, Toplița. 8646

Okleveles tanítónő per fekt román tudással, nevelőnőnek ajánlkozik. Kéz-dőket zongorára oktat. Isky, Acás, Sălaj 8620

Négy gimnáziumot végzett fiu fogtechnikushoz tanulónak állást keres. Cím: Baka Árpád, Zalatna, Alsófehérm. E3476

LAKÁS

November 1-től kiadó három modern földszintes 2 szobás és mellékhelyiségekből álló lakás a Schmoll-pasta gyárral szemben Gaál építészénél. 8433

Gyar-ut 88-a szám alatt levő I. emelet kiadó. 3 szoba, konyha, kámfá, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel. 8596

Két szoba, konyha, azonnal, egy szoba konyha november elsejével kiadó. Szent-Miklós-utca A 8. 8611

Két szoba butorozva, vagy anélkül, óbrassói Malom-u. 8 sz. alatt kiadó, esetleg 8 szobás házam, jömeneteli üzletteliséggel is, egy kisebbel cicserelem. E 3431

Egy butorozott, világos szép utcai szoba azonnal kiadó. Kapu-u. 65, II. em. E 3470

Egy vagy két intelligens fiatalember lakást kaphat Cím E 3411 sz. alatt a kiadóban. E3471

Üzletteliség 2 szoba, konyhával, esetleg külön is kiadó. Érdeklődni az állomás mellett, Széles-utca 3. E3472

Két ágyas külön bejárati szoba kiadó. Szent János-u. 22. E 3474

VEGYES

Heggesztünk elektromosan motor fejeket, tengelyeket, mindenféle gépeket teljes garanciával. Friedrich Testvérek hegesztő telepe. Timişoara. 219

Pénzt, kisebb nagyobb összegeket, rövidbő hosszabb időre bárhol országban biztos garancia mellett elhelyeztet. Ajánlatokat „Megfelelő kamat” 8618 jelígre kérek.

Ha valaki tudja, hogy földvári születésű Benediktus János hol van küldje azonnal Nagybanconba. Gedeon Ignáchoz. E 3477

Árvaház-utca 13 alatt jó házikoszt olcsón kapható. E 3468

A Brassói Lapokat naponta százszerez olvasásuk!

HÁZASSÁG

Intelligens keresztem 35 éves egyedülálló házasságot kötne ur emberrel, kinek nem hozomány, hanem igazi feleség kell. Övegyembe gyermekeinek jó anyja lenne. Leveleket „1928” 8652 jelígre a kiadóba vatalba kérek.

LEVELEZÉS

Bukarestben lakó csinos magyar leányka tiszteleges ismeretséget keresi 35 éves keresztem jómódu magyar főtiszt. Sostarichy, posterestante Bucureşti. 8651

Elegáns

női ruhák

Ady Schütthelm

Hosszu-u. 10

Brassó.

KERESTETIK

egy-egy megbízható, gyakorlott

szerszámlakatos és géplakatos

mint előmunkások, fix fizetéssel, állandó vezető pozícióhoz. — Ugyanott felvételnek

TANULÓK

teljes ellátással és lakással. 8656

ROSENAUER & CO. S. I. C. csavargár Mediaş—Medgyes.

Kávéház átköltözés

és megnvítás!

Az ELITE kávéház minden személyzettel átköltözött a Vigadóba (Hirscher-utca 10.) és október hó 20-án kezd megüzemét.

Szíves párfogást kér

KARRES DANIEL